

308610

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 నం॥ నవంబరు నెల 9 వ తేది మంగళవారము

No 188

సంపుటము. 2.

రాక్షస నామ సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨.

సంచిక ౧౮౮

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

టయముల వివరము

కాకినాడనుండి ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి కోటిపల్లి 9 గంటల 30 నిమిషములకు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో 10 గంటలకు బయలుదేరి కాకినాడ 12½ గంటలకు చేరును. మరిన్ని యానెల ౨గే తేదీనుండి మధ్యాహ్నము ౧.30 గంటలకు బయలుదేరి ద్రాక్షారామము 3 గంటలకు చేరును తిరిగి ద్రాక్షారామమునుండి కోటిపల్లి క్లెక్కు 3½ గంటలకు బయలుదేరి గో గంటలకు కాకినాడ చేరును. ఉదయమున కోటిపల్లికి కెల్లబండికి ౪౧-౨౦ చార్జి వసూలు చేయబడును. క్రోవల్ యొక్కడే ఎక్కినను దిగినను ఆడేవార్లు చేయబడును. మధ్యాహ్నము ద్రాక్షారామముపాపు బండికి ౪ ౦-౧3-౦ చార్జి చేయబడును. క్రోవల్ యొక్కడే ఎక్కినను దిగినను ఆడేయే చార్జి చేయబడును. ప్రతిరోజున బయలుదేరు బండ్లకు కాకినాడలో పాపర్రోడ్డున వంతెనకు సమీపముగా నున్న ఆచంట నుబ్బారాయడుగారి టేకికలప ఆఫీసువద్ద ౨౪ గంటలకు ముందుగా టికెట్టులు అమ్మబడును. మరిన్ని ప్రాతమున సీ ఫల్ ఆఫీసు ఎడటగానున్న మోటారు ట్రాన్సిటుకంపెనీ వద్ద బండి బయలుదేరు కాలమునకు ½ గంటముందుగా టికెట్టులు విక్రయించబడును. నలుగురు కూచోనే సామాన్య మోటారుకార్లు అద్దెకు తీర్చబడుచున్నవి. ఇందును గురించి కేట్రుగారి కేబిటరీ సంబంధిసిగాని కోరువారు ఆరణా పోస్టేజిస్టాంపు పంపిన బడయగలరు.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్ సిట్టు

కంపెనీ, కాకినాడ

The English Motor transit Company,

Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COCANADA.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి తెల 0.8-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువునొట్ల సోగొట్టును

చార్మపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లసోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతిభంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము

సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

7, కంబు కెట్టివీధి నడరాను.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము. ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి.

డిసంబరు నెల 31 వ తేదీ లోపున నోకసారిగ నాలుగు రూపాయల విలువగల చూపండల గొనువారలకు క్యాలండరు రుచియుగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము పండ్ల పాడి మోహినీ తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

కయ్యధమువలన క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాచా భంగము గలుగదు.

వనోషధి సారసపరిలా

ఇది జేహమునందలులు కెత్తురుగడ్డలను మరియూ నకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లనొట్టు, పాతనాయువునొట్టు

నీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితంతు

వులకు పుష్టినిగలిగించును. కెత్తురు కుద్దికఱుచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు

సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కుమ్మకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధునల్లి; తాగు

టకు మందు) నాగల్లితైలము వైపువలకు మందు. ఈరెండుకలిపి నెలనోజులకు సరిచోవుముందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, జననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వర్తమానము

దోమలు, నల్లులు, చీమటలు,

చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు

గుల బాధల నుండి తొలగింప

బడుదురు.

ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను

వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చీమటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి ౨. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

210 కెట్టులుగల పెట్టె 1-కి ౨ 12

మీ ఆరోగ్యవార్తములకు చీమలను వడక టెండ్లయందు నల్లులను, దోమలను, పుస్తక పేటికలను చీమటలనుండి కాపాడును

స్టేసు, వైఫాయిడ్ మలేయ రోగములు రావడం కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదితే నిమిషమైన నుండనేరదు.

అనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమానములను పొందినది. అజుమి అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే గౌరవముతో బిడినది.

పాడోలపాటములు మాదిరిచూచుటకుగారు అర్హులౌచీ కంపెనీ కంపెనీను కెట్టులొకటి వాడెనునాచ తమ ఇరువారు పోస్టు, కెల్లా, విడివిడిగా వాడెదాం చవలయును.

పోలు నిజంబు:— టి. మారటిండు

16 చెనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు

286

గ్రామ సిబ్బంది

III

గ్రామ మునసిబ్బంది.

వీరిని గ్రామములో గవర్న మెంటువారి తరపున ప్రతినిధు లని చెప్పవచ్చు. వీరికి నీవిలు, మేజిస్ట్రేటు, రివిన్యూ అధికార ములుగలవు. నీవిలు వ్యాప్తములకును సలూలో స్వతంత్ర పంచాయతీలను చెప్పవచ్చును, రెవిన్యూలలో పనిని చేయుగా నుండి పంచాయతీలను అనుమతివై తీర్పులు చెప్పవచ్చును వీరికి అధికారము గలదు. రెవిన్యూలలో తీర్పులవలన పుజలకు ఎక్కువ వ్యాపారము గలుగునని చెప్పవచ్చును సంతకము లేదు. కాని స్వతంత్ర తీర్పులు చెప్పటకే వీరికి ఎక్కువ అధికారము కలిగియుండును. రెవిన్యూలలో అధిపతి చేయుచు గవర్న మెంటువారు తమకు పొదునుచుండునని వైన తెలిసిన పోయినవలన వారి ఉత్తరవులను గమనించుటలేదు. స్వతంత్ర తీర్పులు చెప్పి అధికారము వీరికి తీసివేసినగాని రెవిన్యూల లాభము పుజలకు కలుగజేయు. మేజిస్ట్రేటు తీర్పులకు వీరికి పూర్వాధికారము గలదు. బొంబాయిలో వేయవచ్చును విడి ఖయదు వేయవచ్చును వీరికి అధికారము గలదు. బొంబాయి లు కుత్తి తీసివేయవచ్చును గవర్న మెంటువారలలో చించుచున్నటుల కనుపించుచున్నది గాని, దాని పర్యవసాన మెన్నడు బయటపడనో గోచరము గానున్నది. మతియుతుల వారధివలన అట్టి వేయవలెనట. అట్టి వివరములేము టలో దొరలు ఆక్రమములు మెంతు గానున్నవని చెప్పవచ్చును. బట్టిలో స్వల్పమైనవి కేవలవివరణలకు రెవిన్యూల లున్నవి సలుమేజిస్ట్రేటులు యజమానులకు సంబంధము, మెంబరులనుమతి చొప్పున తీర్పులు చెప్పవచ్చును. అట్టి కట్టడి వీరికికూడ ఏల ఏర్పాటుచేయవలెనో తెలియవచ్చును. ఇక రివిన్యూ అధికారమును గురించి కొంత యుచ్చతించవలెను. దన్నులనుపని కిస్తే దినుసులలో సంకల్పమునకు వాలుగు మాపములులేవచ్చును. రెండవంటి యొక్క గ్రామములలో మతి రెండుమాసములు ఈపనియుండును. తక్కిన కాలములో వీరికే విధమయినపని మోపుగనుండదని చెప్పవచ్చునుగాని ఆలుకారీ యిన్ కమిటీలకు కలయికాదనములకు యోండును. మొత్తమున కరణములనున్న పనులకుంట్ల వీరివన్న పనులు తక్కువనియు, అధికార మెక్కువనియు చెప్పవచ్చును. అందుచేతనే కరణ ములకు మానసిబ్బంది ఆస్యోయము కల్గును. కొన్నిచోట్లబద్ధ వయింట్ల వీరి వైములవలన పాదము మెంతుగలవు. అధికా ర్థకు పని మెక్కువగును. కవు కర్తకు కలుగుదు కలుగును. ప్రజలకు అన్యాయము దొరలును గ్రామ ములో కలుగు మెండనను, విడిచేయకు చెనగును. వ్యయ ముచొప్పును. మర్యాదలసావుకు. మర్యాదలనున్నది చెందును. వెయ్యేల గ్రామములలో చెడిపోవును. పూర్వపు అధికార ప్రయోజనములకు అట్టి అకర్మణ్య గ్రామములకు సంబంధించి కట్టకు దిగు బంధించుచు వేసి ఉధయలను పుండలింది ఉధయలలో గాని ఏకమచేయవచ్చును మనకు వివరు న్నాము. ఇప్పటికాలములో అట్టిపనులులేవు సమర్థులయిన రెవెన్యూలను లేరని చెప్పవచ్చును. దిగుజను ఆసీనవర్తం కంటేలేరు. గ్రామము తగలకున్నను వారి కాగితములవైన లామోమో, వారి బుడబుడ సహాయములేమో. కాగితములవై ఆనందగ్ధపు అర్థమేమో, రవిలేకు నిష్పవై వివరకర వీరుచుండును. రయితుల మొట్టలు పెడచెవిని పెట్టుచును. తరగదభూములు చూడవలెన దూకుని బద్ధకింతురు. బైసిబులు వాలమువద్దకుపోవుటకొద్దు కలరానుని అడుగుదురు. పార్టీ లకులన గలిగిన తరగదగాని మతియొకటి కాదందురు. ఏదో యొక పెద్దన మునమును రెవరపయికున కరణమును తాళు నేయచుండును. అయ్యగారు పెద్దపరీక్షల నిచ్చినవారయినను పుంపచక్రభాగ్యలయినందున సులభమార్గముగ గవర్న మెంతు ముందంజవేసి, ఏమోవాలగువుంటిలములు సాడిని, గ్రామములో వేసిన ఈమాట్రిపులకి దెన్నీ. భోజనమువేసి, పరుండి లేది ద్విచక్రవాహనాధులై ఈచెప్పుకొనుచు చుట్టుమునుది చిరుగవుతో పెడలిపోయెదరు. అప్పుడుదా మాడవలెను. అగ్రామినితి మానసిబ్బందికరణములు వారివారి పని గల్గుములు కొట్టుచుండును. రయితులు వారివారి పార్టీలపక్ష మున వాదనలు చేయుచుండును. గ్రామపుకర్త బూతులను చుండును. గొట్టల ఒకఅయ్యవారి బాతరకత గ్రామవీధులు పుత్రివ్యులచేసి కొంతకాలమునకు చప్పగచల్లారు. మనసలు కరణములయొక్క విరోధములవలన కలుగు పాదము మెండు

నేరే చెప్పవచ్చును. ఈవిధములు గ్రామకలవరము నకు వారణము లనియు, అపాఖ్యానములను లనియు చెప్పవచ్చు నున్నవి. మునసిబ్బందికరణములు గ్రామపుజలకుల నిమిత్తము వారి తేయము నిమిత్తము వారి అధిపతి నిమిత్తము ఏర్పడిన వారు గాని వారి వారి సొంతపాట్ల నిమిత్తము కాదు. వీరి కిరగ్రామములకు బలీలలేవు. పుత్రికులు బయ్యయొక్క పూర్వపు వృత్తాంతము వీరికి తెలియును. మంచిచా రెవరో చెప్పనా రెవరో వీరికి తెలియక తప్పదు. దొంగ ఎవరో, చాత ఎవరో, దొరలు దొరల దొర, దొర ఎవరో, వీరికి గోచరము గానువచ్చు. ఇట్టి గ్రామపుత్తాం త మంతయు వీరికి తెలిసియుండుటకునే పూర్వకాలమునుండి వీరికి కంకపారంపర మాట్లలను వెట్టి యుండి. గ్రామ కాపరస్తు లయినగాని ఈ యువ్యోగములకు అర్హతలేవని. వీరు పూర్వకాలపు కవులకు కాదని. ఇతర వృత్తులకు జేసికొన వచ్చునని. అందుచేతనే తీర్పులు కొద్దికేసిరి. పుత్రికాస్థిల వారయి యుండవలెనని. ఇట్టి సంగతులన్నియు ఇప్పటి కాలమున జీణించి అక్కడక్కడ వీరివలన గలుగు లాభములు పోగా నట్లుము మాత్రం సంభించుచున్నవని చెప్పవచ్చును. వీరికి రెండవవృత్తి వ్యవసాయము. భూగర్భంతు లయినచో, అక్కడక్కడ వ్యవసాయము గలదు. రెండవ వృత్తి చేసికొను చు మునసిబ్బందికరణములనుండి వివరములుగనుండి, ప్రజలకు గవర్న మెంటు పరిపాలనకు వీరికి ఎంతసొప్పును కలదో మనము ఆలోచించదగి యున్నది. గ్రామకల్లాల బులన్నిటికిని వీరు కారణము వీరి కల్లాలములకు వీరి వైయధికారము కారణము. వైయధికారములేవలన ములు వార్యము కంతు వలన వీరి. పూర్వపు వృత్తాంతము గాని గ్రామ వృత్తాం తముగాని వారికి తెలియదు. ఇట్టి సంగతులు వారు తెలిసికొనుటకు వారికి అనవసరమైన పురుషులు లేరు సామర్థ్యమును తక్కువని చెప్పవచ్చును. అందుకు దిగున మ్రెయి నిండు లేదు. పరిపాలన విద్యాభ్యాసము మిక్కిలి కష్టము. అంగ్లేయు భాషాప్రవీణతకునుండించి ద్రావుల వ్రాములు, గుంబు మాట్లాడుట పరిపాలనవిద్య ను చెప్ప వీలులేదు. ముక్కుకు నూటికి గవర్న మెంటు యొక్క నవసరించి పని చేయువారు కొందరు, ప్రజలపక్షమునకు యుండి యావన వృత్తిలేకము చేయుచు వారివలన కొనియాడుటకు పుట్టి సాం ఘిక దోషము లొకరిండువారు మరి కొందరు ఈ ప్రకారము వారి వారి ఇష్టానుసారము వ్యవహరించు వారే గాని పరి పాలన విద్యకు బాగుగ గ్రహించి ప్రభావవ్యక్తియు, జేకాభి వృద్ధికయు పాలుపడువారు పక్కకు నున్నారని చెప్పవచ్చు ను. రాజ్యపరిపాలనా విద్యయు, సాంఘిక పరిపాలనా విద్య యు గ్రామాధికారులకు వైయధికారులకు నేర్పియుండిన గాని గ్రామపుజలకు సొప్పును లేదు. వ్యాపారము కలుగునెమ్మది యుండదు గవర్న మెంటువారు చేసిన కాపరము లన్నియు, యావన అన్నియు గ్రామపుజలకు వ్యాపారముగలుగు టకును సంకుష్టిక సంకుటకును ఏర్పడినగాని మతియొకటి కాదు. అవి ఆచరించుటకే కలిగిన లోపములవలన చెప్ప వచ్చుములు కలుగుచున్నవని చెప్పవచ్చును. వాటికి ఆచరణకు తెచ్చువాటికి అవి ఏకాగ్రణములేక గవర్న మెంటువారు చేసియుండిరో వాటిని పురిదిఎంతెంత చచ్చును జరగబడెరో ఆ విషయమై ప్రభాభిప్రాయ మేలాగున నుండెనో వాటిని ఏకకారముగ ఆములు జరిపిన వ్యాపారముల నుండునో తెలిసిన గాని వారు క్రమమున ఆచరణ చేయించలేరు. గుడ్డెచ్చుచేస

బడినట్లు చేయుచును. గవర్న మెంటువారియు, గ్రామ ద్యోగములు, పాలిటికల్ వ్యవహారములలో, సభలలోను ఇలాకా కలుగజేసికొనవలెన దని పుట్టిన యుత్తరవులయొక్క ఫలితము చెప్పవచ్చును. ఇందును గురించి మన ప్రముఖు లందరు దగువాలోచన సల్పవలసిన యాకమము యున్నది. ఈ యువ్యోగములలో చాలముది గవర్న మెంటు సభలలో ఏమి జరుగుచున్నదియు తెలియదు వారున్నారని చెప్పవచ్చును. వార్తాపత్రికలు చూడనివారును నున్నారు. పెద్ద యువ్యోగ ములలో మన్నుచు ఒక్క దమ్మికియును వార్తాపత్రికలకు ఖర్చుపెట్టినవారునుగలరు. ఇట్టివారికి ప్రపంచకట్టానము, తక్కువని చెప్పవచ్చును సందియులేదు. ప్రజలలోలము తెలివవు. వాటికి సరియయిన సమాధానములు చెప్పలేరు. వీరు గ్రామ పరిపాలనకులకు నుండిన గ్రామాభివృద్ధి గా ప్రభాభివృద్ధి గా ఏకకారము గలుగునో అందరు ఆలోచించవలసిన అంశమై యున్నది. ఇట్టివారికి గవర్న మెంటు ఖర్చువై వార్తాపత్రికల నంపిన పరిపాలనాతేయము గలుగు చు చెప్పవచ్చుమున్నది. మంచి పరిపాలనకు గ్రామ మునసిబ్బందికరణము లును వీరి వైయధికారములు ఏకకారముగ నుండ వలెనో, ఏమేమి మాగ్గములను, పద్ధతులను ఏర్పాటు చేసిన నున సలు కరణములయొక్క పూర్వాలభమును గ్రామప్రజలు పొందగలరో బాగుగ నాలోచించవలసిన సమ యము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. కంకపారంపర మాట్లలకు తీసివేసినంతమాత్రముచేత వీరి మునసిబ్బంది ఎక్కువగునా? లేక ఇంతకంటె చెడిపోవునా? అను ప్రశ్నలు మిక్కిలిచచ్చ నీయుము. ఈమాట్లలను తీసివేసి, గ్రామ కాపరస్తులను మంచి ఆస్తిగలవారు, మర్యాద ముఖ్యులు అయినవారికి ఈ యువ్యోగముల నిచ్చెదరా? లేక ఎవరునునుపరే నిలేజీ ఆసీనవర్త పరిక్షల నిచ్చినవారికి ఈ యువ్యోగములకు వేయ వురా? ఈ సంగతులకుడ కనుచర్చనీయుము. మునసిబ్బంది చేయవలసిన మతికొన్నిద్యూటిల కలవు. ఇవి ప్రజలసంగతు జాగ్రత్తమేర్పడినవేయని చెప్పవచ్చును. కలరా మొదలయిన బా ధ్యములు కలిగినప్పుడు వాటినిగురించి వెంటనే వైద్యారికి రపో ధ్యముచేయుట, బాధ్యపడితులకు బోషణములు కరమురాలు తెప్పించి యిచ్చుట, బాధ్యరీతిగని నిమిత్తము తగు సాధనములు చేయుట, చేయించుటయు, గ్రామ పరిపత్తియును గురించి తగు నేర్పాట్లుచేయుట, పశుబాధ్యములను గురించియు తగు సాధనములుచేయుట, గ్రామములో చోరీకొనగు నేరములు జరగకుండ తగుయోర్పాట్లుచేయుట, నేరస్తులను బయటపెట్టుట, ఈ మొదలయినవి మునసిబ్బంది ద్యూటిలై యున్నవి. ఇన్నియు చక్కగజేయు మునసిబ్బందిగ్రామ ప్రజల కెంత యుపయోగ మో ఆలోచనీయును. విద్యానిహితచేతను, క్రమమున క్రమముగ లేకపోవుటచేత ఈపనులన్నియు క్రమముగ జరగకపోవుటకు కారణముని చెప్పవచ్చుమున్నది. వీరికి మతియు పవుండుపనులు జరగవలెననుట వ్రాములు కలవు

కర్తృశూలహరి

వెల సీసా 1 కి అ 0-5-0 వి. పి. సహా 0-10-0
ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవిమండి వీముకారుట, చెవిదిబ్బడ మొనలగునవి వెంటనే నయముగును రి, రి, బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. ముగియుండదు.
అయ్యతాంజనం శిరో, శుదరాసు

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)
ఆందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వవాసనములు కలదు. ఆలోకపోర్ సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బాత్తు గానేదు. చేతిగుడ్డలలో గాని చొక్కా ల వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనవనము సృష్టించుటకు ముత సుఖమును పొందును ఆంధ్రవింప వచ్చునో అంతతరుధించుకు. ఇతర వాసనలు యేవేని యుండినా నా ఆటో దిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈన మే ఒకబుడ్డికి చూడినపుడు వెల 1/2 ద్రామ 1-కి. 0.8-0
,, 1 ద్రామ 1-కి ,, 0.12-0 వి. పి. చాట్టా నూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

టోటోదిల్బహారు నుగంధకాను ఒకటికి వెల 0-1-0.
పిటినిలియునప్పుడు టోటోదిల్బహారు చేరుకు పరిక్షించి తీరువలెను. ఈనుగంధ ద్వివ్యము ప్రతి మహానకుని గొప్ప గొప్ప పేరుగల మహాములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్పివేయుట సోల్పివేయుట:-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెమికల్ కంపెనీ, నెం 15 ని జామామసీరు, బొంబాయి. మద్రాసు పిటింట్:-మేనారా పురపాలకు మూర్తి, నెం 29, చైన్బాబ్ గోడ, పూర్వగడిపనూరు, మద్రాసు.

నూజివీడు నమిక హరామి కేసు.

ప్రెజిడెంటు ఫిర్యాదలు తెలియజేసికొనిన అంశములు మరియు తెలియజేయినవి- తేలురాజుగంగయ్య అప్పా రావు బహదూరుగారి సురణ కాసన ప్రకారము ముద్రయి న్యూజి వీడులోని పాతకాలకును, బెజవాడలోని అనాధశిశువులను నకును ధర్మకర్తగ నేర్పకపడెను- ముద్రయి వాటి ఆస్తిని ముద్రయి తన యధీనమందు పీటు మరతులు ప్రకారము ఉండు కొనెను- ఈవిల్లు చెల్లునా చెల్లెలగా అని క్రొత్తము కూడ కలిగియున్నది- ఈ రెండు ప్రతిష్ఠాపనలను ముద్రయి క్రమమున పరిపాలించక వాటిలో రకు వినియోగించు వలసిన ఆస్తిని కొంత భాగమును తానె పచరించుచుండెను. కోర్టుఆఫ్ వార్డుస్ వారి పరిపాలననున్న ప్పడు ముద్రయి సంస్థానమునండి అధికమును ధనమును ఈ ప్రతిష్ఠాపనల విషయము తెలియుచుండెను- కాని ఈసామ్యమునై ప్రతిష్ఠాపనములకుట్టడములకిందవినియోగించలేదు-కొంతమున్న మునుమాత్రము పీటినియు ముద్రయియొగించెను. తనవద్దకున్న నున్నమును పీటికిచ్చి దానిభరిత తానే ప్రయ్యోగింపెను- వీలు పరికారము ముద్రయి ప్రతిపాలన సంస్థానమునానికి లెక్కల పంపుచుండెదలమును- కాని ముద్రయి అట్లు చేయక కొన్ని సంవత్సరముల లెక్కల నొక సారిగారిం సంవత్సరమునముద్రయి యిట్లీలు కలెక్టరుగారికి పంపెను- దీనినిన ముద్రయివర ములనిచ్చుటలేదు- బెజవాడలో అనాధ శిశువుల యమును కట్టింపుటకు ముద్రయికోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ నుండి 10,000 రూపాయలు యిచ్చుకొనెను. ఈవైక మును మదరాసుబ్యాంకిలో 10 దినములుండనిచ్చు తువాత దీని దీనిని ముద్రయి తనకింద వినియోగపరచు కొనెను. 1907 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో నేమము బ్యాంకి నుండి 20,000 రూపాయల దీనిని అయిక మతో తాను అక్రమమున రెడ్డిచాడెను కొనుక్కొనెను. ఆసమయమున సంస్థానమునానికి ధనవిషయమున మిగుల బట్టి డిగనుండెడిది. తానొసర్చిన వైదొంగతనమున కప్పిపుచ్చుట కుగా తనకును తనమేల్లనకును ఏమేమో బ్యాంకుములు జరిగినట్లు కొన్ని కల్పనల చేసెను. ఇతని మేనల్లుని ఆస్తి ఏమియు లేదు. పోషణకు ముద్రయినై ఆధారపడి యు న్నాడు.

బెజవాడ జానుంటు మేజిస్ట్రేటు హెచ్. యమ్. హుడ్ గారు 5-11-15 వ తేదీన వై కేసును మరల విచారించిరి. ఆసమయము నారాయణస్వామి అయ్యయ గార్లు ఫిర్యా దీల తరపున వాదమును నడపించిరి.

ఫిర్యాదీల మొదటిసాక్షి-బ్యాంకివారు ముద్రయికి వ్రా సిని కొన్ని లేఖల గుజువుపరచు నిమిత్తమై నేమము బ్యాంకి గుమాస్తా సరిసింహాచారి మరల విచారించబడెను.

పదవ ఎన్ట్రీకుక్లెర్కు కచ్చేరీ గుమాస్తా యమ్. రమణ య్యగారు రెండవసాక్షిగ విచారించబడిరి. కీర్తివీణముండిన రెండు లేఖల తరుకు కోర్టువారికి దాఖలు చేసెను ఒక లేఖ ఎన్ట్రీకుక్లెర్కు కచ్చేరీ నుండియు, రెండవది కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారినుండియు పంపబడినది.

ఫిర్యాదీలు కోరికపరచి లన్నియు దాఖలు చేయబడలేదు. దాఖలుచేసిన పత్రికలలో కొన్నిటినిగూర్చి 1907, 1911, 1922 నులపరకారము మేము క్షిప్రములము కామని ముద్రయిలు వాదించిరి.

సరిసారావుపేట రాణిగారిగుమాస్తా సరిసింహాచారి గారు తరువాత విచారణకు పిలువబడిరి. కవలి శంకరరావు గారు ముద్రయి గారు రాణిగారికి వ్రాసిన లేఖలను, రాణి గారు ముద్రయికి వ్రాసిన లేఖలను ఈతడు కోర్టులో దాఖలు చేసెను.

ఫిర్యాదీలు దాఖలుచేసిన వ్రాతములములను వారెండుకు దాఖలుచేయుచున్నాలో చెప్పకుండ వారు వానిని ధనపరచుట కుండ వానినిగీతరింపబడినారు- ఫిర్యాదీలు ఆ సేకరణలనుండి చాలవిస్తారముగ రికార్డులు తెప్పించుచున కోరిరి. ఈరికార్డు ఎందుకొరకో కేసు కెల్లుసంబంధమో వారు చెప్పలేదు. ఈ గ్రంథమునంతను చూచినపిమ్మట తమకేమైన సాధారణ దొ రకు నేమోయని వారాలోచించుచున్నారు. కానివారికి కేసేమో ముందుగా ఫిర్యాదీలు తెలుపవలెనని ముద్రయిస్టేడరు రిచ్చం దుగారు తెలిపిరి.

గ్రామాదాయమేమెపోవుచున్నది?

ఒక డెల్టాగ్రామస్వామి గారు.

మా ప్రాంతములయందు దీని "డెల్టాగ్రామస్వామి" అని పిలిచెదరు. వివిధప్రాంతములయందు దీనియేదాను మార్గ ములు కేటవేయక పండ్లకమ్మను, కొన్నిస్థలములందు దీని కేక యే పోకమ్మను మా జిల్లానుందు-ఏకేసించి మాతాల్లాకా యం దీ గ్రామములయందు ప్రాముఖ్యములేదు. ఇది గ్రామముల సౌఖ్యములకొక కుద్దేకొంటుండినది. ధాన్యపుం గొలగారము తెల్లము మిరపకాయలు మున్నగువానితూనిక కాలువగట్టగాట మున్నగువానివలన నిది సమకూర్పబడును. దీని కచ్చెడివా విశేషముగ రైతులు. ఇది ఒకసౌకర్యములకొక గ్రామము యొగవడుట ధర్మము. అనంతరమైకట్టెల్ల చందాలిచ్చుట వీడ రైతులకుం బాలగవ్వను గావున వారు దీని నొక్కమాటుగనే శక్తినిబట్టి సమకూర్తురు. మా ప్రాంతములయందు కేటవేటగుం యాపాయలు మొదలు 3000 రూపాయలవఱకును సమకూ గ్రామము లున్నవి.

ఇది యూరివారందఱు నిచ్చుటచే నందఱును దీనిపై నధికారమున్నది. అయినను బహుసాయకత్వము కష్టనష్టము లకు గారణమును దొర్లగవ్వపేతువును గావున నందఱు యనుమతిమీద నిర్దతో నుగ్గుతో దీనిమీద నధికారము నహింతురు.

ఏ ప్రతిష్ఠాపనకై నకు జాతులను కాదగినవారు మొగ మెటలేనివారును, బ్రహ్మిణి విత్తులును, దొంగిలొందిత తేరి వారును, విశాల మృదములును, గణగ్రహణపాణిములును, గదా? నాగరకతన నిలయుములను యన పట్టణములయందె సాధారణముగ నిట్టివారు దొరకుట కుద్దరమునున్నదికల బల్లెటూళ్లనుగట్టిచి చెప్పనేటికి? తుద కెవరో దీని యాధి పత్యము నహింతురు. వారి కేసు నడ్డునెప్పుడు.

మా ప్రాంతములయందు సాధారణముగ బ్రతి గ్రామము నందును దీని విషయమున నధికారమును తెలుయుచువాడు మున్నలు కరణములు. వాడు దెలిసినంతవఱకు మా ప్రాంతములయందు ఈ విషయమున మున్నుకురణములులమాటకు కల్ల నీయునిగ్రామము లొకటి, రెండు, మూడు, నాలుగున్నవి. ఆ గ్రామములయందు మున్నుకురణములవలన రైతులకుం గలుగు బాధలు తక్కువ. కాని యీ సామ్యులవలన రైతుల కెచ్చుట బ్రయోజనము గలుగకపోవుట మాత్రము యధారము. ఈ ధనపువాహము నడి సుడుద్రోయిగానే సంగమించుచున్నది.

ఈ గ్రామాదాయమువారిద గూడ నధికారముగల మన సము కరణముల కత్తికి రెండువైపులను వాడిగలదన్నమాట, ఇంక వారియెటట నిజముట కష్టమే. సా మ్యేమైనదని వారి నకుకుటకు వలనపడదు. స్వయంజగ వారు చెప్పురు. వారి యన గ్రామములకుం బాత్రముల గు నొకటి రెండు పెద్దపులులకుం దకక్క దాని గతియే యేరి కిరి దెలియును. ఇట్టి గ్రామములు కొన్ని కొందఱు మున్నలు కరణములు మిగిలిన డెల్టాగ్రామములకు బ్రతివిషయమును తెప్పి ముందుసామ్యము తెచ్చుడిన పోక రెండునందఱు ఖర్చు వ్రాసెదరు. ఆ సామ్యములైనను నయపుసంధ్యలు లేని బల్లెటూళ్లలో యొక్కసామ్యమున గాదని చెప్ప నక్కఱలేదు గదా?

మా ప్రాంతములయందు కేటవేట జనయగుచున్న గ్రా మాదాయపు వినియోగ మెట్లున్నదో మారు వివరించుగింతు? ఒక గ్రామములో సామ్యం సంవత్సరముల యాదాయము కూడబెట్టి రాణిపు మఠి నాల్గు సంవత్సరముల యాదా యమునకు సరిపడిన ఋణము చేసి డొరిమెంపల డొరచెరువు గట్టుమీద గుద్దరముకి సమీపమున గ్రామదేవతకుం బెద్ద బ్రహ్మాండమైన బంగారముటి సుడికట్టిందివారు. అక్కడి మున్నలు కరణములు డొర పెద్దలతో సంప్రదింతురు.

అంతకుం బూర్వము పదిసంవత్సరములసామ్య నిజనడేసి మఠి నాల్గు సంవత్సరములకు సరిపడు ఋణముచేసి బిష్ణుదేవుని

వీరవూజు

ఇందు పురాతన భారతీయువీరుల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని కైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱ కంధమున మఠియొంటి లేదు.

వెల కేతు వైండు 0-12-0 కాలికో వైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయసి చిత్రపట ముచిత్రము. వలయువారు:- శ్రీవాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 1, తిలుకట్టిపేడి, మదరాసు.

యాలకును గాను భవనములు గట్టిందివారు. మఠియొక గ్రామమున నేమేటిసామ్యమును కుంకల్యుగోబడి మునిగి పోవును. ఆధనపువాహము కెప్పమున విరామమే నుండెను. కుంకల్యులను బెత్తనబారు నింటికిని మధ్య నెప్పుడును మాదా ములవస్తడే వినిపించును. ఆ ముగ ఆ గ్రామమునందలి విశేషమేమనగా? కయితులవనిటి మున్నుకురణమునుండెను. మున్నుకురణముల గ్రామములయందు రెండవసంబ సస్యము ఎండి పోవుటయు ఆ గ్రామములందలి సస్యము పుంకత మగుటయు పరిశుభరస్వరముల సంధించుచు నే నుండును. వానకాలము లో నేపిధి మాచినను మోకాటు లోతుబురద ముండును. ఆ గ్రామములందల దొరతనమువారు యింపినకొద్దు గలను గాని వీరుల వానిచేయుచుకొనుటకును, స్త్రీమైన పాతకాల నేర్ప టుమొనరుటకు, వీరులలో వీరముల బెట్టింపుకొనుటకును వార్తాంత్రికలు కెప్పించుకొనుటకు వారికియై ప్రుట్టును. సాధ యాయూరిపెద్దముక్క చిన్నికల కామ్యుగో నీసమయచారణ మరపు స్థలమే లేదు. ఈసందర్భమున నా గ్రామములందల కరణముల సౌజర్యమును మాత్రము తలంచుకొనక లేదు. అట్టికరణము, ఆ సామ్యమునందె పనట్టి యుగము నింకెండును వాడబోయి. వారికి రహితులవై గా, గ్రామాదాయము వారిద గాని యధికారము చేయవలయున కోరికలేదు. వారు శక్తి కున్నంతవఱకు రైతుల కుపకారము చేయుచును. ఒక్క దమ్ముడించుచు మేయ, ఆయూరి రైతులవన్నంత నుభయ మఠియుక యూరివారికి లేదు.

మఠియొక గ్రామమున బ్రజల మాన ప్రాణములకుం బాద నున్నుకరణములే మధికార్లు. ఆయూరివారు ననుభ వింపలేక యొకయే డొకవీడరహతు వారి నెరించి వారి యక్ర మములను దొంతనమువారికి దెలిపెను. అప్పుడు పెద్దయమధ్య లగు నా మున్నుకురణములు అంతవత్సరము మేనో ధర్మకా ర్యము చేయుతు మని రయితులవలన వనూలు చేసిన వేయిరూ పాయలును, ఆయేటి గ్రామాదాయమును గలిపి ముద్దచేసి ఆ సుపాయమునందె తప్పించుకొనిరి బ్రెజిడేరి. మఠియొక సంవ త్సరపు బూదామము గ్రామమునందె గలిసి యూరిగించిరి. ఇంక నొక సంవత్సరపుసామ్యు తమ యువవెట్టెలలో కాశ్యత నిధిగా జాగ్రత్తచేసిరి. తక్కిన సంవత్సరముల సామ్యు ఎప్పటి కప్పుడే మ్రుగిలేసిరి. అదిగాక అడిగినపు డిచ్చివారుగారను కోపమున వైరుచేసి తమకునందెగ నే తడిసినవల రిగార్తుచేసి కోరికలనుగో వైరుధి కాంచేతనావలించి రెండు నేలదెబ్బలొ పన్ను కట్టిందివారు. ఈ సంవత్సరము సామ్యుతో కరణము గారు మనసము గానికి మఠియొక సంవత్సరము సామ్యు ఇచ్చుపద్ధ తిని తమ ఇంటిముల్లును బ్రహ్మాండ గట్టింపుచు గాని. వారికి రైతులనిని నెంతో ప్రేమ. రైతులకు వారియందెగో ధనపుప్ర థు వారి వాడికాగలేక కొందఱు రైతులు చెరుకుతోట వేసికొను లు. వారి వాడికాగలేక కొందఱు రైతులు చెరుకుతోట వేసికొను లు. ఒకరైతు టయు అజిత్తోట వేసికొనుటయు మానవేసి గాని. ఒకరైతు సాహసింది వైరుచేసిన పెండలనంతయు మునసము గారి యింటిలో బ్రమా రై పెండేకే సరిపొయినది.

మఠియొక గ్రామములో మారుమృడి సామ్యులొద నధికారి గ్రామమునందలి యొకపెద్దరైతు, ఆయూరి నేటేట రెండువేల రూపాయల సమనూనును. యూరి సంవత్సరముల సామ్యు అనగా రహదమీ 10000 పేల రూపాయలు ఆ పెద్దయమధ్యుని నినుపవెట్టెలో పడిపోయెను. వానితాళము చెవి పోవుటవలన మఠిల నా రూపాయలు త్రి నుటకు పీట చిక్కలేదు. ఇప్పుడాయూరి రైతులందఱును కొలల భాగ వత్తము పొంగింబిందివారు. తుద కాభాగవతి మే మునునో తెలియదు.

ఇంకను వర్తంపరసిన గ్రామములు చాల గలవన్నది వాని నన్నిటివలెనంది నే నొక్కడను ప్రామముల దుండికాదు. కావున పాతముల కొక్కసార్లు యడిగెదరు. ఒకపెద్దయూరి పాత మలాకా? మియూరి గ్రామాదాయము ఎరియున్నా చొ ప్పున వెచ్చింపరచును. ఏమయములను ఖర్చునెట్టెదరును? దానివిషయము రైతుల కుభి? ను మెట్లు? ఈయూరి పరిశ్రమ నా నగై నుచుత్తులలో బ్రతిపల్లెయూరి కొక్కొకజ వాబు ప్రామము. మిమేము ప్రకటింపుచునవలసిన పని లేదు. మిమేను మియూరి చేయను పరి? కాధిపతి గారికి తెలిపెద నామను మెటనే ప్రాయముడు.

ఒకప్రతికాధిసా! ఈవిషయమునను మిపరి?కలో గొన్నిదినములు ఒక కాలము మింహోమునక గోయమన్నాను. గ్రామాదాయము అక్షిప్త కైరిన పల్లెయూరివారు ప్రామము చిన్ని లేఖను బ్రకటింపెద ప్రార్థించుచున్నాను. వారు ప్రాయసపోయినవో బాధయే లేదు.

१०॥ जम-पै०, दक्षरि मज्ज.

1915 సం॥ చంద్రకు నెల 9-వ లేది.

నా తాతగారి కాస్తుబ్బడు.

సర్వోత్కృష్ట శుభ.

దేశాభివృద్ధి కనుగొనుచు విద్యభారతదేశమున లాభ
 పొందుదు. అట్టిలాభమును తీర్చివేయడం, స్త్రీలను, వార
 లనుమారులు చాలభయపడుచును. భారతదేశమున ముఖ్య
 మగా (స్త్రీ)లను పెద్దకళాకాలం అనగరము.

విజ్ఞానము క్రమశిక్ష.

గ్రామసిబ్బంది	2
నాజీవీకము కళాశాలాశ్రమము	3
గ్రామములను పరిశీలించువారు?	4
హిందూదేశములోని శ్రీశ్రీద్య	4-5
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధానవార్తలు	6
సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయము	6
విరోధా మహాసంగ్రామము	7-8
విదేశీ తంత్రీవార్తలు	7-8
కృష్ణాంతములు	9-10
ఇంగ్లీషుభాషావార్తలు	11-12-13
జాబులు, ఆంధ్రదేశీ వార్తలు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేది

మాగళవారము

సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములు.

సకల దేశములందును విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణములను జేయునలయునను సంగతులు బలతరమగుచున్నది. ఇట్లాడునందు పూర్వము ఆకుఫర్లు కేంద్రబిడ్డ విశ్వవిద్యాలయములు కేసించిన విశ్వవిద్యాలయములకు బ్రహ్మణములుగ నుండేడివి. ఆరెంటియందును స్థానికములైన కళాశాలల సాయోగము వలన విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడినవి. ఆకుఫర్లు విశ్వవిద్యాలయము పనుమూడవ శతాబ్దమునందు స్థాపితమై నేటికిని నవిచ్ఛిన్నముగ జరుగుచున్నది. యూరపు ఖండమునందు మధ్యయుగమునందు విజ్ఞానమూలముల మహాధిపతుల వశమునందుండెడిది. మహాధిపతులు క్రైస్తవమత సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకై మతబోధనలతోపాటు తాళివిద్యను సమతము గరపుటకు ప్రకటించిరి. విద్యార్థులు మహాధిపతుల మతములందు నివసించుచు విద్యాభ్యాసమును చేయుచుండిరి. మతములు కాలక్రమమున విశ్వవిద్యాలయములుగ బరిణమించినవి. సుధ్యయుగమునందు మతములందు విద్యకు నేర్పేడిబోధకులను నేర్పుకొనెడి విద్యార్థులను జేరి ఏకాంగముగ నేర్పేడి స్వత్వమును బడసి విశ్వవిద్యాలయస్థాపకుల గాఁకులైరి. మధ్యయుగమునందు విశ్వవిద్యాలయములందు కేవలము సాహిత్యము తదంగములు మాత్రము నేర్పబడుచుండెడివి. కాలక్రమమున నాకుఫర్లు విశ్వవిద్యాలయమునందు దితర శాస్త్రములను సమతము గరపుట పరిపాటియైనది. కాని ఇప్పటికిని నాకుఫర్లు విశ్వవిద్యాలయమునందు సాహిత్యమునకు తదంగములకు ప్రాముఖ్యము హెచ్చుగనున్నది. ఆకుఫర్లునందు మతములు విశ్వవిద్యాలయములుగ మారుటవలనను మహాధిపతులు శిష్యులు కలిసి యొకచోటను నివసించుట వలనను కాకతాళివ్యాయముగ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయముగ బరిణమించుటకు పీలుగలిగిరి.

ఆకుఫర్లు విశ్వవిద్యాలయమును మాతృకగైకొని విశ్వవిద్యాలయములనేకములు స్థాపితములైనను నవి సాశ్రమములు గాక విద్యా శిక్షణమునకును పరిపూర్ణమును మాత్రమై యున్నవి. లండను, మాన్ ఛెస్టరు, బర్మింగ్హాము, లివర్పూలు, బ్రిస్టలు, హాలుమెడలగు పట్టణములందు స్థాపితములై వచ్చియును విద్యాశిక్షణమునకును పరిపూర్ణమును నేర్పేడి వర్తమానకాలమున కుపయుక్తములైన

సాశ్రమ విద్యలు శాస్త్రవిద్యలు వానియందు గరిష్ఠమునున్నవి. విద్యాశిక్షణము మాతనపద్ధతుల ననుసరించి చేయబడుచున్న జర్మని దేశమునందును నమెరికా దేశమునందును శ్రేష్ఠ శాస్త్రమునకును విశ్వవిద్యాలయములు గలవు. ఒక విశ్వవిద్యాలయమునందే అన్ని శాస్త్రములను కళలను నేర్పుటకు బదులుగా మొక విశ్వవిద్యాలయమునందుకటి రెండు శాస్త్రములు కళలమాత్రము నేర్పబడుచున్నవి. ఈపద్ధతి నవలంబించుటవలన ప్రత్యేక కళయందును శాస్త్రమునందును నైపుణ్యమును గడించుటకు పీలుగలదు.

హిందూ దేశమునందలి విశ్వవిద్యాలయములు లండను విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనల ననుసరించి స్థాపితములైనవి. కళాశాలలందు విద్య గరిష్ఠముచున్నది. మూడులక్షల చదరపుమైళ్ల ప్రదేశమునందున్న కళాశాల లన్నియును చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు పాంగములుగ నిర్మింపబడినవి. అన్ని కళాశాలలందు జదివెడి విద్యార్థులును నొక పరీక్షా సంఘముచే బరీక్షింపబడి జయపజయములు నిర్ణయింపబడుచున్నవి. ఆరుకొట్ల ప్రభుగొక విశ్వవిద్యాలయము గలదు. వివిధ కళాశాలలందు గరిష్ఠ విద్యాప్రమాణమునకును వ్యవస్థలకును వ్యత్యస్తముగలదు. చదివెడి విద్యార్థుల ప్రితి గతులందును భేదము గలదు. కారణము లెన్నియైనను వర్తమానావలంబితమైన విద్యాశిక్షణము వలన దేశమునకును విద్యార్థులకును కలుగవలసిన ప్రయోజనము మాత్రము గలుగలేదని యంగీకరింపబడుచున్నది. విద్యావ్యాపనకై మాతన విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుట యవసరమని యధికారులును నామకులును నేకాభిప్రాయమునుగలిగియున్నారు. మాతనముగ స్థాపితములు గానున్న విశ్వవిద్యాలయములు సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములుగ నుండవలయునని కొందరును నితరకన్ధకులనుసరించి యొకవలయునని కొందరును వాదములను జేయుచున్నారు. సి. రామలింగారెడ్డి గారు సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములు ఆకుఫర్లు కేంద్రబిడ్డయందు దిక్కః కట్టివిశ్వవిద్యాలయములు లోకమునందు విశేషముగ లేవనియును, నాయభిమతివిశ్వవిద్యాలయముల యాదర్శములు పురాతనములు గాని మాతనములు గావనియును, మఱియు నవి మిక్కుటమైన వ్యయభాగమునకు లోనైనవనియును కాన మరదేశపు వర్తమానానికి దగిలుపడవని ఖండితముగ జెప్పుచున్నారు. అనీబి జెంటిల్మెన్ గారు మొదలగువారు సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములు పూర్వపు గురుకులాశ్రమముల వంటివిగాన నగత్యము మనదేశమునకు దగిలని వాదించుచున్నారు. గురుకుల వాసమునకును సాశ్రమకళాశాలకును విశేషమైనవ్యత్యస్తముగలదు. గురుకుల వాసములందు గురువులు శిష్యులు మతధర్మమునందు జాతీయాభిమానమునందు సాంప్రదాయాచారములందు సాధర్మ్యమును గలిగియుండిరి. మఱియు నాశిక్షణా విధానమునందు విశేషమైన ధనవ్యయమగుటలేదు. సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములందు దధికారులకును విద్యార్థులకును భావములందును సాంప్రదాయాచారములందును నాదర్శములందును సాధర్మ్యము సంభవము గాదు. మాతన విశ్వవిద్యాలయములు మాతన పద్ధతుల ననుసరించి నెలకొలుపబడిన యమెరికా విశ్వవిద్యాలయముల సంస్థాపనల ననుసరించి నిర్మించుట యవసరము.

చుట యుచితముగాని ప్రాచీనపద్ధతుల నవలంబించుచున్న యితర విశ్వవిద్యాలయముల నిర్మాణముననుసరించి నిర్మించుట సమంజసము గాదు.

ఆంధ్రసంఘము.

ప్రెస్టి కేరనందు కెల్లెలు ముదిరమునందు నవంబరు నెల 1-వ తేదిని గూడిన సభయందు “ఉత్తరసర్కారుల పురోవృద్ధి సంఘము” ను ఆంధ్రసంఘముగ మార్పుల యుచితమను భావము సభ్యులలో సభికసంఖ్యకులచే సంగీకరింపబడినది. ఆ యంగీకారమును నామకకు దెచ్చుటకుదగిన నిబంధనలను నేర్పరచుటకై యొక యువసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఆయువసంఘము 7-వ తేది సాయంత్రము ౧౦. బి. ఎస్. శర్మగారి భవనమునందు గూడినది. ఉపసంఘమునకు నియమితులైన సభ్యులందరును వచ్చియుండలేదు. ఆహ్వానము చేయబడినవారిలో గొందరు ప్రముఖులతో సంగ్రహింపు చేయకుంక గొందరు కూడి ఆంధ్రసంఘమును స్థాపించుటయు నిబంధనలను జేయుటయును ప్రయోజనకరము గాదని చెప్పిరి. సభకార్యసభ్యులు వచ్చి యుండిరి. ఒకసభ్యులచే నేర్పాటు చేయబడిన చిత్తురబధలు చదువబడినవి. కూడినసభ్యులలో గొందరు చెప్పి పురియందు ఆంధ్రసంఘము స్థాపింపబడుచున్నపు డీవుగనాస్తప్రస్తులైన యితర ఆంధ్ర ప్రముఖులతో సంగ్రహించిన పిరవ నిబంధనలను జేయుట యుచితమని వారి యభిప్రాయములను దెలిపిరి. ఈ విషయమును గురించిన చర్చ కొంతకాలము జరిగినప్పటియును నిబంధనలనుజేయు ప్రయత్నము నాదినమున కాపుట యుచితమని సభ్యు లభిప్రాయపడినందున సోమవారము కెల్లెలు ముదిరమునందు గూడవలసి సభగూడుట కవకాశము గలుగ లేదు. ఈ ఏర్పాటు ఆంధ్రసంఘ స్థాపనకై పరమోత్సాహముతో నెరుగు చూచుచున్న దేశాభిమానులకు నిత్యాహము గలిగింపవచ్చును. కాని వారునదూరదృష్టితో నీవిషయమును విచూచినపుడు ఉపసంఘపు స్వర్థమును ధర్మయుక్తమని తోచగలదు. ఆంధ్రసంఘము చెన్నపురియందు స్థాపితము గావలసి నపుడు చెన్నపురివాస్తవ్యులైన యాంధ్రులతో జనుల తోడ్పాటు లేక నది నిర్విఘ్నముగ జరుగునని నమ్ముటకు పీలులేదు. నిబంధనలను జేసి వారలను సభ్యులుగ జేయవలసి కోరుట కుట వారి తోడ్పాటుతో నిబంధనలను జేసిన సంఘాధ్యక్షయమునందు వాఁకిని నభిమానము గలిగి ఆంధ్రసంఘముభివృద్ధినిజెంది జనోపయోగముగ నుండుట కవకాశము లభికముగా గలవు.

గ్లోబు వార్తాపత్రికా విమరణము నాపుట.

లండనునందు ప్రచురింపబడెడి గ్లోబు వార్తాపత్రిక గత శుక్రవాసరమునందు కిరినెల ప్రభువు యాధ్యక్ష ముత్రి పదవికి రాజీనామా యిచ్చియును ప్రచురించెను. ఆ వార్తయందు సత్యము లేకు ముత్రి తెలిపిన శాడవ దినమునందు తిరిగి పెద్ద యక్షురములతో నీవిషయమును గ్లోబు పత్రిక ప్రకటించినది. మొదలె పోలీసువాడు ముద్రాక్షరశాలయందు బ్రవేశించి ముద్రణము నాపి ముద్రించిన ప్రతులను స్వాధీనము చేసికొనిరి. గ్లోబుపత్రిక విశేషము ప్రచారముగల దైనిక పత్రిక. యాధారంభము నుడియును వార్తాపత్రికలపై పాలకులన్ని దేశములందును తీక్షణమైన దృష్టి బ్రసరింప జేసినటు సత్యము. నుపగిద్దమైన మైక్కుపత్రికకు సముత్తమ హెచ్చరికలు పంపబడినవి. కాని గ్లోబుపత్రిక గనుబరచిన కఠినమర్గమును వేరొక పత్రిక పట్ల నిండ్గాండునందు గనుబరచి యుండలేదు. స్వతంత్రమునకు జన్మభూమియైన బ్రిటిషు ద్వీపములందలి స్థితి యవసరమై పుట నిరంకుశాధికారమునకు స్థానమైన ధరతన్త్రమునందు వార్తాపత్రికా నిర్వహణ మెంతటి దుర్భరకార్యమో చక్షువకు లాహింసగలదు. దేశభాషలందు బ్రయింపబడెడి వార్తాపత్రికల విషయసభ ఇట్టివని వారి యుట యవసరము.

విరోధా మహా సంగ్రామము

కిచనరు ప్రభువు గారు తూర్పురంగమనకు వెళ్లుట

తరువాత వ్యాపారము - అమెరికావా రాంగ్లదేశమువారికి తీవ్రముగా లేఖను వ్రాయుట.

ప్రభుత్వోద్యోగులు గ్లోబులైజ్మ లయమును పరిశోధించుట.

కొలువనగా రాంగ్లదేశమువారిని నిందించుట.

ఇంగ్లాండు

కిచనరు ప్రభువు.

ఫ్రాన్సుకు బోత్తుట.

లండను, నవంబరు 7:—జనరలు బాఫ్రేగారితోను బ్రీ యండు, గల్లీగారితోను ముచ్చటించి కిచనరు ప్రభువు గారు ప్రయాణమునకు వెళ్తున్నారు.

తూర్పురంగమనకు బోతుట.

లండను, నవంబరు 8:—తమ సహాయోద్యోగియును కోరగా కిచనరు ప్రభువు గారు తూర్పురంగమనకు ద్వీప బోయి కిచనరు ప్రభువు గారు తమ యుద్ధోగమునకు రాజీ నామా నిచ్చినట్లు ముచ్చటము. వారు రాజుగారికి తమ రాజీ నామాను నివేదించినట్లు లెలు నున్నట్లు. తూర్పురంగమనకు బోయేదిన వారు తమ యుద్ధోగమునకు రాజీనామానిచ్చెద రని తెలియునట్లు యుద్ధసంబంధము. యుద్ధకంత్రిగా మున్న కారణమున తమ యుద్ధోగధర్మముల ననుసరించియే వారు రంగరంగమున ద్వీపబోయిరి. అంతియ కాని యుద్ధోగమున వదలితీయ వారి కభిప్రాయములేదని వార్తాపత్రమునాసంఘము వారు జరికటించిరి.

ఫ్రెంచిపత్రిక లాహోర్నుంచుట.

లండను, నవంబరు 10:—బొమ్మనులలోగూడ శత్రువుల మార్గమునుకట్టుటకై గ్రేటు బ్రిటనువారును ఫ్రెంచివారును గలసి తగుమార్గముల నున్నవనివ్వారని కిచనరు ప్రభువు గారు తూర్పురంగమనకు ద్వీపబోయిన దెలియుచున్నది (ఫ్రెంచివారు పత్రికల వ్రాయుచున్నది).

‘గోల్’వార్తా పత్రిక నిలిచిపోవుట.

లండను, నవంబరు 12:—కిచనరు ప్రభువు గారు తమ యుద్ధోగమునకు రాజీనామానిచ్చిన మొదట ప్రకటించి పిదప నిన్నటిదినమున నట్లే బ్రకటించుటనకు తక్షణములు గ్లోబ్ పత్రికా కార్యస్థానము జొచ్చి ముద్రితములగుటకు తక్కిన సాధనములను కలెక్షన్ చేసిరి. యుద్ధమార్గంబు మైనది లగాయతు దైనక పత్రికలమై యుద్ధోగములు నడపించుట లలో నెల్ల గ్లోబ్ పత్రికను స్వాధీనముచేసికొనుటయే తీవ్రమ యైనది. ఇంకలకు కారణములను వారు తెలిపియుండలేదు కాని కిచనరు ప్రభువు తన యుద్ధోగమునకు రాజీనామా నిచ్చి రని కుక్క వారము వాదా పత్రికలో వ్రాయబడినది. మరునాడు శ.వారమునాడు “కిచనరు ప్రభువు రాచకార్యజ్ఞులు. గ్లోబ్ పత్రిక మరల ముఖపు చున్నది” అని గోడలమై కాకిము లుట్టింపబడినది. ఇందు వలన వాస్తవికను నిలవినది యనుకొనుచున్నాం. తక్షణములు తమకార్యము వారు పూర్తముగ నెరవేర్చి, కుక్కవార శనివారమునాటి పత్రికలన్నియును కలెక్షన్ చేసి యుద్ధోగముల నడపు విద్యుచ్ఛక్తి తంత్రినిధించి ముద్రిత కమ్యూనికేషన్ యక్షుర ములు వగైరాలను దీసికొనిపోయిరి. ఎవరిని గానినిస్పృహయు నుంచలేదు.

కాకాపూరు కర్మాగారము.

లండను, నవంబరు 14:—ఇంగ్లాండులో చాలకాలము క్రితమే నెలవీస 1903 తరము పటకా (జంబెయి నెట్టుగా నెనెనెలు ధరించి తూటాలకు సంయుగము లోలుకట్టి) మొదలగు సామగ్రి నింకను కాన్పూరులో నున్న దొరతనమువారి కర్మాగారమున తయారుచున్న వా యని కామప్ప సభలో ప్రకటించి పత్రికలపైగా తమకేసులను తెలియజేయు విచారణకును చాంబర్లనుగాను బయలుపెట్టిరి.

ఇటలీ పరాసు నాకలను ముంచుట

లండను, నవంబరు 7:—పారిసు—అట్లాంటిక్ సముద్ర మునండి జర్మనుజలంధర్లును ఈ నెల 2-న తేదీరాత్రి బ్రెజిల్ ను జలంధరించుటవల్లము ఈ నెల 4-న తేదీన అట్లీ రియా సమీపమున 2 పరాసునాకలను 1 ఇటలీనాకల ను ముంచిరి. ఒక పరాసునాకలలో జనలుగూడ కన బడుటలేదని పరాసువారి ప్రకటించిరి.

ఒక క్రూరమును ముంచుట.

లండను, నవంబరు 8:—అమెస్టర్డం.—అండీనీఆను క్రూరము స్వీడను దక్షిణభాగమున సముద్రమున సంచించు చుండగా నొకజలంధర్లుగారిని బాల్కెడోలు 2 తగిలి క్రూ రును ముగిసిపోయినదనియు క్రూరములోని వారిందుమిందుగ నందరును కాపాడబడినదనియు బెర్లినులో ప్రకటించబడింది.

ఫ్రాన్సు

పోరాటము మొక్క నూతనస్వభావము.

లండను, నవంబరు 8:—అంస్టర్డాం—గత నెలవెంబరులో ఫ్రెంచివారు ఫ్రీన్సుకు తక్కు ఫలితముగ కండ్లపోరాటము పూర్తముకంటే తీవ్రముగ కుగ్రముగను భయంకరముగ ను జరుగుచున్నది. ఇంతవరకును ఆగ్లోవలో జరిగిన పోరాట మే మిగత పోరాటములకంటే క్రూరముగనున్నది. నేనామెలు ము కండ్లపోరాట “ఆగ్లోవ పోరాట” మన్నచో భీతావహ పోరాటము బ్రతితిగాంచెను. పూర్వకాలమున మానవలభ ధ త్తులతోడను అటల మృగములతోను బోయనపుడు వీరును దేహము గాములతో నిండియున్న చాచియాత్రి వాల్చి పోరాటము గాంచియుండిమి కాని ఆయ్యి యిప్పుడు సర్వసామాన్య మయ్యెను. ఈ పద్ధతులకు నేనామెలును సం దంభము అనలంబించి ద్వంద్వ యుద్ధమునకే జనుకు కలు గును. కత్తులు, సన్నీలు, కుప్పలు, కుప్పకొడుకులు, పూర లు, ఇవి అవి అనేల యేదీ కొరికి దానితోను యేదీ యేదీ తేవో చుట్ల యుద్ధము, ఒకరి నొకరు త్రొక్కి ని కొని గొంతులు పికికొనుట, కర ము కొనుట మొదల గు వివిధ భయంకర పద్ధతులతో సమము సంభలమగును. ఫ్రెంచివారు జర్మనీ నాడును తమతమ కండ్లములకుండి బయలుపెట్టి యొకరినొకరు నుచ్చాదించుకొనుట ప్రతీదినమును నియమిత కాలమున పోరాటము నున్నట్లు మొదలగు గౌరవనీయ నియమపద్ధ యుద్ధాచరణ కాలము గడచిపోయెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 8:—వ్రాసుదగిన ముఖ్యవిషయము లెన్నియును శత్రు.

రష్యా

కిగానర్దు రష్యావారు జరుము గాంచుట

లండను, నవంబరు 8:—వెట్రాగ్రాను కిగానర్దు తిరు రష్యావారు జరుపుచును జర్మనీయులవై బడి. స్వం టుకు సరస్సుయొక్క పడమటిగట్టున నున్న జ్యూనీయుల కంద కవరసలలో రెండవ వరుసకు రష్యావారు పట్టుకొనిరి. 300 మంది కైదీలును బట్టిరి. స్థిరపడి వెలుపలిగట్టున శత్రువులు వై బడినపుడు రష్యావారు వెనుకకు గొట్టిరి

రష్యావారి నొక సేనానాయకుని శిక్షించుట

లండను, నవంబరు 8:—వెట్రాగ్రాను—కొన్నోదుర్గు మును రక్షించుటకై తమనేర్పాటుల గానింపకుండినందులకై ఆదుర్గాయనముగ నుండిన జరలుగిగోరేవ్ నకు 15 గోర్గు ములు కఠినశిక్షను విధించిరి. వాహాక్కులన్నియును సమమును.

క కేసియాలో తురుష్కు లోబడి గొంతులు.

లండను, నవంబరు 8:—కేసియాలోని ఆర్యేనకూరి దాటుటకు తురుష్కులు ప్రయత్నించి కాని యుద్ధమున వారి ప్రయత్నములు భంగపెట్టిరి.

ఇటలీ

శత్రువులు వెనుకకు గొట్టుబడుట.

లండను, నవంబరు 8:—కోము—ఫిరంగియుద్ధములును కాన్పూరులోరాటుమును మనకు జరుగదముగ నున్నది. శత్రువులకు వెనుకకు గొట్టితిమి వారుగో కొంతమంది ఖయ దీయక బట్టితిమి. అని ప్రకటించబడినది.

స్వీడను

బల్గేరియా వారు వెనుకకు గొట్టుబడుట.

లండను, నవంబరు 8:—బొమ్మనులలో మరలు జముు చిన స్థానములను నున నొంతులు బలపరచుచున్నార. నవంబరు 5 తేదీన క్రిస్టోఫర్ బర్ద్ పగలంతయు బల్గేరియావారు తీవ్ర ముగ మైబడికికాని వెనుకకు గొట్టితిమిని పారినందుకు బ్రక టించబడినది.

బెల్జియము

బెల్జియంలో భయంకరావస్థ

లండను, నవంబరు 8:—అంస్టర్డాం—గూఢచారు లకు శత్రువులమోపి బ్రసెస్సనందు మరలుగ్గుకు బెల్జియంవారి టిండియుబడిరి.

బెల్జియంలో పోరాటము.

లండను, నవంబరు 8:—పారిసు—బెల్జియంలో టా బ్బానుపొందెను కందక యంత్రములతో పోరాటము చురుకునడచెను. సోమి ఓయు నీలకుపద్ధతి పగలంతయు తీవ్ర ముగ ఫిరంగియుద్ధములు నడచెను. టాహూనుబోయిరిగి వెంక పొందెను. నీయుద్ధము చెలరేగెను. భటులతో నిండియున్న యొక శత్రుకందక మొగను ఆగ్లోవలో మంచుగని బ్రయోగించి ధ్వంసము చేసితిమి.

అమెరికా

అమెరికావా రాంగ్లదేశమువారికి వ్రాసిన లేఖ.

లండను, నవంబరు 7:—సాకానికోధనునలన అమె రికావారివ్యాపారమునకే వ్యవహారములను అమెరికా వారు వ్రాసిరి. అమెరికానుండి ఎరువులు వెనుకటికన్న మెచ్చినవి మాపుచు ఆంగ్లదేశమువారు వ్రాసిన లేఖలకు అమెరికావారు కాదలేదుగాని తండ్రితేజులతో నన్ని పరు టలకు నిక్రయించుట కమెరికావారికి వ్యాయమై చాట్కుల దు వారు వ్రాసిరి. నిమేధింపబడిన తగతితోనే సరుకు లైనను తిట్లదేశములనుండి వాని శత్రుదేశములకు కంత్రించని నిశ్చయముగ తెలిసియున్న నానింపట్టుకొనుటకు వ్యాయమే మియునులేదు. అట్టివో అయినానమమిది పట్టుకొనుట మంతె యవ్యాయము బాటకుసముద్రమునందలి కాకానికోధ ముద్ర యోజనకరముగూడ కాలేదు. తిట్లదేశముల శత్రులకు నాక లనురానియడంకు సమస్యకన్యప్రధానమగు సమస్యతంత్రాప్తి యకములలో నింకకటిలేదు. ఈనాకాదివిషయములను విచా రించుటకేన్నదైన వ్యాయస్థానములవారు అమెరికా వ్యాపారు లకు కలిగినవ్యయనకు తగిన ప్రతిఫలమిప్పించలేదు. ఆంగ్లదేశ ము వారు సమాధానము మా ల ముగ ప ని చేయుట ననుజరణగాను అంతె జ్ఞాతీయ వ్యాయకాత్మ నిబంధ నములనుసరించియే ప్రకర్తించలేదు. అవ్యాయకాత్మములకు సగౌరవముగ వాదించుట భావికాలముందలి కిట్లములకు మిక్కిలి యజనకారము చేయుటయే యగును. అమెరికావారు సవానివ్యవహారముతో తిట్లదేశములవారి స్వాతంత్ర్యముల కెట్టి భంగమును కలుగకుండ చూచుట కిందుకంతయు వెనుక దీయు అని వ్రాయబడినది.

అమెరికావారి లేఖ.

ఆంగ్లపత్రికాభిప్రాయములు.

లండను, నవంబరు 8:—తిట్లదేశములవారిసాకలను ఆంగ్లదేశమువారి నిరోధింప గూడదనియు సాకానికోధము వ్యాయముకాదనియు నిరోధము నిన్నుయోజనమనియు ఇది సమర్థనీయముగాదనియు తిట్లదేశములవారి వ్యాపారమునకు నష్టము కలుగుచున్నదనియు అమెరికావారు వ్రాసినలేఖ ఈ వారమున చేరినది. ఈలేఖ చాలకాలము క్రితమే వచ్చు

నని తలంపండినది. ఈ తేదీన విమర్శించుచు ఆంగ్ల పత్రికలు ప్రాసినవి. బాల్మీచి గురజాడ మున జలాంతరంగాలు నిర్దేశము ప్రకారము జనకరము కాదనుట సత్యముగాదు. అమెరికాలో ప్రజాసంగ్రామము జరిగినపుడు ఆమెరికావా రెవరియొద్ద విధానము నే ఇప్పుడు ఆంగ్లదేశము వా రెవరికొద్దినో. తమ ప్రదేశములలో బాల్మీచిగారు కంటే గాఢము గలుగుట కందరము చింతింప వలసివచ్చెగాని చివరకు మే చువలసిందేవిధానము యుక్తము తోచకనువచ్చు. మే మాతృభాష యొక్కట సమంజసము ఎవ్వరును తలంపని వారుండెనని మామూలము మేము జర్మనీదేశముయొక్క గ్రంథముచేత నొక్కపట్టితిమను నిమిత్తమును జర్మనులు గ్రహింప వలసియున్నది.

పాఠశాలము
పాఠశాలమున యుద్ధద్రవ్య భాగము.

లండను నవంబరు 8:— యుద్ధద్రవ్య భాగము కొరతను ద్రవ్యము సరికొరకు వినియోగించు తలంపుతోడను తటస్థదేశములవారికి పాఠశాలలు కలిగించుటకు పాఠశాలము నందలి దొరతనము వారి స్యురలసిన ఆసూయ్యలను ప్రస్తుత మియ్యకుండుట కొక భాగమును చేయవలసి ఆంగ్లదేశపు దొరతనములవారి అంగీకారమును బడసిరి. ఈ భాగమునవలన 1911 వ సంవత్సరమున ఆంగ్లదేశపు ప్రజలచివ్వు ఋణము మరలకు భంగము కలుగదు.

జర్మని
ప్రాంతపుష్కనుండి ప్రజలు లేచిపోవుట.

లండను నవంబరు 8:— ఆంధ్రదేశపు అన్నియు లేక నుల మల మామందుకుటచే తిరుగుబాటు గలుగనేనని యనుభవమువలన ప్రాంతపుష్కనుండి ప్రజలు లేచిపోవుచున్నారని టెలి గ్రాఫ్ పత్రికకు తెలియవచ్చుచున్నది.

గ్రీసు
నైపును సమస్య.

లండను నవంబరు 8:— యుద్ధ ఫలితమునకు నైపును దీనిని గ్రీసువారి కిచ్చెదమని బ్రిటీషువారు చేసిన వాగ్దానమున తేమియు సంబంధము లేదని వెజలాన్ గారనిరి ఏదేమైననుండి తంతి వచ్చుచున్నది.

గ్రీసులోని పరిస్థితి.

లండను నవంబరు 7:— రాజుగారు యం. స్కాథాడిస్ గారిని నూతనమంత్రిగాటము నేర్పవలసినదని యాజ్ఞాపించిరి వెకకటినుండుచున్న యం. స్కాథాడిస్ గారు విజే కాంగనుంట్రిగా నుండురు ఆనిన్నటిదినమున ఏదేమైననుండి తెలుగు దెబ్బపడునా.

ఏదేమైనను— యం. స్కాథాడిస్ గారు నూతనమంత్రిగాటమును యేర్పరచిరి. కొలదికాలములోనే పార్లమెంటు సభ మూటబడును. ఇందువలన సభను దీసివేయుటయు అందువలన కొత్తయెన్నికలు జరుగుటయు వీని కెడయుండదు.

గ్రీసువారు నైపుకులజేర్చుట.

లండను, నవంబరు 6:— యుద్ధాగ్రేవర్త గ్రీసువారు తమనైపునుకురార్చి యుండి రనునది యచ్చతమని గ్రీసువారి యుద్ధాగ్రేవర్తలు దెబ్బపడుచున్నార. తమ నైపుకసమావేశపద్ధతులనుసరించి మామూలుపద్ధతిని నేనలు సరిహద్దుల వచ్చునని గ్రీసువారనుచున్నార.

గ్రీసురాజుగారి తీర్మానము.

లండను, నవంబరు 6:— ఏదేమైనను యెయిమ్ గారి మంత్రిగాటమున నైపుకుల పార్లమెంటును మానివేయుటకు రాజుగారు తీర్మానించెడి కాని యిందులకు యెయిమ్ గారు రెండవవిషయమునకు సమ్మతించలేదు. యుద్ధమంత్రిగారు చేసినవానికి తమయముతిన నూచింపుచు వారిని అంగరక్షకునిగా జనరలాగను నియమించిరి. ఇందు వలన తమనాయకునికి గౌరవలోపము కలిగినది వెనిజిలాసు గారి యుచుచరుల కిబ్బందికలిగెను. కాని వీరు రాబోవు నెన్ని కలనై నాకాలపురై యున్నార.

ఆంగ్లదేశ పక్షపాతము.

లండను, నవంబరు 8:— ఆంగ్ల మిత్రమండలివారి పట్ల సరికొరకు పాక్షికమును కలిగియుండుటయే నా మతమని స్కాథాడిస్ గారినిగారు చెప్పినది ఏదేమైననుండి తెలుసు పత్రికకు తెలివార్తద్రవ్యమి.

మాంటినిగో
మాంటినిగో సరిహద్దులందు

తిమిమగు పాఠము
లండను నవంబరు 8:— హెర్జోగోవి నా సరిహద్దులందు ఈ నెల 5 తేదీన పాఠము ముగిసినందు జరిగెను. తమిళులు పదేపదే తెలుపిరికాని విశేషమును కలిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి. నాల్గవసంవత్సరము కొన్ని రుపాయలను మందు గుండు సాయము ముదలగునని మాంటినిగో వారికి చిత్తెను. సాంజుల్లో విజయములో యుద్ధముచేయుచున్న మాంటినిగో వారి నైపుకులను ఫిరంగులు మొదలగు వానిని బట్టిరి. ఆ మాంటినిగో యుద్ధాగ్రేవర్తలు దెబ్బపడుచున్నారు.

రుమేనియా
రుమేనియా జర్మనీదేశములు.

లండను నవంబరు 8:— సెయియాన్ చేరవట్టి దామ్యము కలిగిని రేపులనుకు టున్నానున్న రష్యావారి టూప్లిడో కాకలను రెండింటిని నిర్దేశించవలసిన దని జర్మనీ గారువారి రుమేనియా దొరతనము వారినుకగా నది తటస్థదేశముల భర్తముగాదని నిరాకరించెరి

సామ్రాజ్యశక్తి.
80 లక్షలు చేరుట.

81-8-15-వ తేదీ నాటికి అఖిలభారతవిధివారి లెక్కను 80,58,480 లు నిలువయుండెను. రాష్ట్రీయ సుఖముల లెక్కను 2,08,229 లు నిలువయుండెను. నైపుకులకు నావికులకు ఆంగ్ల దేశమునందలి భారతీయ నైపుకులకు తక్కినవారికి చేసిన సహాయము క్రింద 21 లక్షల 2 వేలు వ్యయమైనది. పృథ్వాసంఘమువారు నైపుకులకు 18,79,198 లు రాష్ట్రీయ సుఖములవారు 2,80,470 లు స్థానిక సహాయముల నిమిత్తము వ్యయపరచిరి. యుద్ధమునకు బోయిన వారి డిటుంబులకును తమ లోపమున గాక యుద్ధ కారణమున నాపదలోపన్న బీదలకును ధన సహాయముచేయుట ఈ నిధివారి ప్రధానోద్దేశము. ఇట్టి సహాయము చేయుచుండిరి. ఆవ్యయము పోష చాల సొమ్ము నిలువ యున్నది. యుద్ధములో చనిపోయిన వారి భార్యలకును బిడ్డలకును యుద్ధమున దెబ్బలు తిని గాయములు తగిలి పరిచేమటలని వారికిని ఈ నిలువనుండి ధనసహాయము చేయవలయు. అందులకు చాల సొమ్ము నిలువచేయవలసి అవసరమును బట్టి ధనసహాయము చేయుచు నిధివారు తక్కిన సొమ్మును నిలువచేయుచున్నార. యుద్ధము 1916 వ సంవత్సరము మార్చి నెలనాటికంతకునునంతలదినము భారతీయ సేనలను నిలువసేనలనుగల ఆంగ్లోద్యోగులలో 540 మంది మారులైవవారు 800 మంది గాయములు తగిలినవారు 6 గూడ నుండురు. భారతీయోద్యోగులలో చనిపోయినవారు 300 మంది యును గాయములు తగిలినవారు 700 మంది యును ఉండురు కమిషనులైని యుద్ధాగ్రేవర్తలలో చనిపోయినవారు 900 మంది యును గాయములు తగిలినవారు 25000 మంది యును ఉండురు. గాయములు తగిలినవారిలో 100కి 25 మంది మాత్రమే పనిచేయుటకు పనికిరాని వారగుదురు.

ఆంగ్లోద్యోగులు 200 మందియును భారతీయోద్యోగులు 200 మందియును కమిషనులైని యుద్ధాగ్రేవర్తలు 2000 మందియును పట్టివారుండవచ్చును. వీరిలో చాలమందికి ధనసహాయము చేయవలసియుండును. యుద్ధమింకను హెచ్చుకాలము జరిగినను చనిపోయినవారి సంఖ్యయు గాయములు తగిలినవారి సంఖ్యయు ఇప్పటి సాక్ష్యప్రకారముండక హెచ్చినను ఈ అంచనాలు సరిపడవు. నైపుకులకాక దాక్తులు టుపాల కచేరీ వారు టెలిగ్రాఫు కచేరీవారు మున్నగు వారెందరో యుద్ధరంగమున సేవల సహాయమునకు పంపబడిరి వీరికుటుంబములకు ధన సహాయ మవసరమును. వీరికందరికిని దొరతనము వారు పెన్నుల నిచ్చెదరు గాని పెన్నుల సొమ్మధికమునందున నవిలేదు. కాన నీ సభిలో నుండినాడ ధనసహాయము చేయవలసియుండును. నైపుకుల ప్రకారమే జరుగుట సంభవించినచో 85 లక్షల రూపాయలు కావలసియుండును. అంత కన్న సరికొరకు ధనము కూడిచో సరికొరకు సహాయముచేయ వీలుగలదు. కాన నీ విషయమును భారతీయులందరు సుదూర భారతదేశంలో గురించి ధన సహాయ మొకరుగని నమ్మెదమని వారు తెలిసిరి. చందాల నిచ్చిన వారి కందరికిని శ్రీరాజ ప్రతినిధిగారు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ కందనమును తెలిసిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముస్లిం మూలీ చర్యలనుబట్టి.

భరీ ఆంధ్రుల పాపమునుబట్టి కాస్తా బతుకుట బతుకు పడింది. అహంభావము నుడూరించుకొన్న వారిలో ను స్వాధీనతనము చుంపుచున్న వారిలోను ఆంధ్రులకే ఆగ్రహాన మియ్యవలెను. ఏడునా ఇంత ఘోరకార్యము చేశాడు ఉత్తరసర్కారులవారు. దత్తెయందలాలవారు కల్లూరివారు చెన్నపురివారు తక్కిన ఆంధ్రులును కలిసి ఏకంగా ఒకసంఘముగా ఏర్పడడానికి ఎంతో ప్రయత్నములను అనుసరించిరి. సర్వతో ముఖయాగంచేసి సార్వజనికసభ ఏర్పాటు చేశారయ్య. పిలచేవారు తాంబూలానికి సరిగ్గా పిలువలేదుగాన మా నాల్గోతారాలేదనికొందరన్నారు. మావెద్దామన రాల్చేరు చూకనాడు వెదదామని మరొకందరు నాటికమారి. మల్లీపభచేశారయ్య ఈసారి లోటులేకుండానే ఆంధ్రులందరున్నా దము చెయ్యండియి అనిపాల్చారు. కాగితేనేం నంతకాలు చేసిందె రక? ఉత్తర సర్కారుల సంఘం కా క్యోదగ్యము ముగ్గురే ఆహ్వానం చేసిందెరక! ఉత్తరసర్కారుల సంఘంవారే. అంతాలో ప మే అన్నార. ఆంధ్రులంటే మీరేనా మేమంతాగామా? మీరేనా మేమన్నాకొందం మాకుత అగౌరవముకొన్నాను. అన్ని నుండలాల వారిలోను వెద్దవారందరూ సంకకాలు చెయ్యాలి. ఆంధ్రుల కందరి ఆహ్వానమునాలి మల్లీపభచేశారాలి ఈ కారణంచేత ఈసభను మావెద్దలెవరూ! రాల్చేరు మల్లీ కొంతకుం దన్నారు కళాడిల పండుగదిగ్గిరన్నాన్ని ఇంక ఆలస్యం చెయ్యడానికివీలులేదు. వెద్దలంతా కలిసి ఆలోచించి ఏర్పాటుచేస్తామి ఇంకమాత్రానికి మరేచోటుగా ఆలోచించవద్దని వెద్దల్లో వెద్దలెన్నాను. అన్ని నుండలాలవెద్దల్ని ఆరంభసభగా ఏర్పరచారు. స్వయంగా వెల్లిలిచాలో ఉత్తరాంధ్రరాజీసిలిచాలోగాని ఆ వెద్దల్లో ఎవరున్నారాల్చే. ఎందుకరాల్చేదంటే. ఎవరుచెప్తారా? ఆలంబుచేసిన పశుబాగులేదని రాల్చేలో, ఆలోచనవిన్నాను గారనేరాల్చేలో, అవతల తొందరపనులుండబట్టే రాల్చేలో ఆకాశవాణి చెప్పిరి. సోమవారంసభసభానినాబోటి ఆస్పత్యులంతా ట్రాంబుడికి రెండణాలు మూల గట్టుకొని కూర్చున్నార. ఆ దృష్టం వాగుండి అంతలో ఆకాశ ముటచిన బడి మారెండణాలు మాడకక్కాయి. అంతమారంబోయి ఉన్నార మని రావడంతప్పింది సాంకేతికమునాల్లెందరు వెల్లొలో ఏమా ఈనాడందని అట్టే ఆలోచిస్తే అసహనం అంతా ఆకలింపుకొచ్చింది. శరేవారుంది. ఉత్తరసర్కారుల సంఘం కకటో నవంబరున వదిలిపోయింది గదా. అన్నిజిల్లాల వారిపుణ్యాక ఆంధ్రసంఘం అనుకున బడిందిగదా పశాడిల పండుగపరుగుపరుగున వస్తోందిగదా. ఏమిటి ఆలోచించి? ఉత్తర సర్కారుల సంఘానికి మల్లీ ఊరిపోస్తారా? ఆంధ్ర సంఘం అని పేరుకైనా అంటారా? అది ఇది లేక త్రిశంకుస్వర్గంగా తృతియ్యపంథ తొమ్మతారా? పశాడిల మూత్రం భయంలేదు ఆవారే కేపుణ్యాత్ములలో ఆమకొంటారు. అంతాంటారుగాని పేరులోనే వచ్చింది వెద్దచిత్తు. ఆహ ఆంధ్రమా! ఏమటండె. అన్నయ్యల అయిదుమత్తల మా కానా, అహంభానా లెంతమట్టుకున్నామో మాకానా, వీరు పేరుమారిస్తే వారికి గౌరవమియ్యట. ఎంతనిసరికం వచ్చిందో చూడు. అందరొకటి అలోచిద్దాం అన్నయ్యల్లారా అంటే పిలుపుసరికంటారు. ఎవరిట్లో వెల్లి. అయ్యగన్న సంతాన్నం అంతా అన్నదమ్ములే ఆయ్యుండగా అల్లుల్లెక్కడ నుండి వచ్చారమ్మా అలిగి కూర్చోదానికే? మన వాల్లేదో దారి దీశాను వాసుంది మరమంతా వెల్లి నుంచి చెడ్డలు చెప్పి సరియైనదాలో వెదదామని ఎవరిమట్టుకు వారు ఎగిసి గంతేసి రావలసిన దాకి ఎవరిట్లోనో వెల్లిలాగ మీన మేమటు లెక్కవెడుతూ అలిగి కూర్చుంటే అన్నయ్యలను ఏమని బ్రతిమాలుడం- అయ్య పాదసేవ చేద్దా అంతారండి రా అంటే అన్నయ్య సరిగాపిలవలేదని తిమ్మయ్య, తమ్మయ్య సరిగా పిలువలేదని అన్నయ్య తలపులాడడం ధర్మంగా వుందని లోచించా? ఆయ్యో! ఆంధ్ర అన్నయ్యలు! మీకెన్నటికీ అయిదుమత్తల వస్తు- కన్నతల్లియారు గౌరవంకల గడం ఎన్నటికి. ఎంతపనిచేసాను- ఎంత పని చేసారు- ఇక నైవాసలుగూరూ కలసి పనిచెయ్యండి. వాయనా-లెండి-లెండి.

తెకాలిపాపము నిర్మిటిసాయంకాలము పి. రాజగోపాలాచారియార్ బిమెలియేలో గారి యాజమాన్యమున ఒకసభ చేసిరి. అందు వారు సర్ ఫిరోజీషా మెహతాగారి యకాల మరణమునకుం దము విచారమును వెల్లిబుచ్చి గుట్టుకునుండిపడిన శ్రీ బాద్రి సామ్రాజ్యమును త్వరలో వారోగ్యకంతుడై దీర్ఘ కాలము ప్రబాహితముగ బరిపాలించునట్లు గ్రహింప నిశ్చయని ప్రార్థించిరి.

వృత్తాంతములు

తెలంగాణ తాడెల్లి శుభరక్షాశ్రమ ఏ ఏమ్, ఎన్. గారు. వీరి నెల మొదటి తేదీన సులభమందు రికార్డులను లక్ష్యమున వచ్చినారు.

అఖిలభారత మహమ్మదీయ సంఘము:—వైసంఘము వారు లక్నోలో సమావేశమై మహాతా గారు కాలధర్మము నొందుటచే తమకు గలిగిన సంతాపమును నొకత్తీర్మాతల మూల కమున వెల్లడించిరి.

కలకత్తా నగరమున బండిపోటు:—ఈనెల 7 వ తేదీన తెలంగాణామన నొకబండిపోటు జరిగింది. భవానిపురమున కాన్సర్పిపారాలో గవసించు హెచ్. బల్లన ఆసునొకభరినడగు ఋణదాతయింట 12 గురు చొరబడిరి. ౨౫౦౦౦ రూపాయల వెలగల సొత్తును హరించుకొనిపోయిరి.

ఒక పాఠశాలకు దుగిగిం ల నిచ్చుట:—రంగూను వాస్తవము హిందూబర్మా వెల్లిలియం కంపెనీ యజమాని యగు ఏ. కె. జమాన్ సి. ఇ. వి గారు ఈనెల 8 వ తేదీ యు దయమునకు కలకత్తా పబ్లికేషన్స్ కంపెనీకి దత్తించిరి. కలకత్తాలో అంగ్లగుజరాతీ భాషలను నేర్పుట కేంద్రపబ్లికేషన్ పాఠశాలకు గిగిం లను విరాళమిచ్చిరి.

బొంబాయి నగరము, బొంబాయి నవంబరు 8:—నవంబరు 10వ తేదీన బొంబాయినగరము గారును వారిభార్యయు మహా బలేశ్వరముగారు బయలుదేరి, బెల్గాము, హుబ్లీ, రాగిబన్సురు, గర్నపూ పాతములు, గోవా, కార్వార్, రత్నగిరి, జనబారా, అలీబగ, కన్నరీ దీవులు, మున్నగువానిని దర్శించి, 28వ తేదీకి బొంబాయికి తిరిగి వచ్చెదరు.

ఇండియా గజెటు:—మదరాసు ప్రెస్కోర్పొరే లెంపొరరి ఆడిషనల్ జడ్జి కావండిట్టి, విశేషగతి అయ్యన గారు తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నొసగిరి. ఆ స్థానమున కె. శ్రీనివాస ఆయ్యగారు నియమింపబడిరి. సర్. సి. శుకరనాథుడు గారు వైస్ రాయిగారి కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు సభ్యత్వమును స్వీకరించినది ప్రచురింపబడెను.

భారతీయసంఘమువారుపంపిన తంతివార్త:—మహాతా గారిభార్యకు కలకత్తా భారతీయసంఘమువారు తమ విచారమును తెలుపు నొకతంతివార్తను పంపిరి. భారతదేశమున కథరి మిత్రుడు నవ్వునుకలిగినదనియు ఆమెతోపాటు మహాతాగారి మరణముచే దుఃఖించుచుండిన భారతజాతియందీ ఉపశాంతి నామె బొందుగాక అని ఆతంతివార్తలో తెలియజేయబడెను.

భవానిపూరు బండిపోటుకేసు:—దర్మాపురై నీక్రింది యంతములు తెలియవచ్చినవి. 3 యంతములు బల్లపు ఆసునాని యింట ప్రవేశించిరి. వీరు పిస్తోళ్లు బాములు కలిగియుండిరి. ఈయంతములు నుమారు 25,000 రూపాయల నెత్తుకొని పారి పోయిందని అచటి ప్రజలు చెప్పుచున్నారనిగాని 250 రూపాయలు కంటే నధికముగ మొత్తము దొంగిలించబడలేదని ఆధికారి మూలమున తెలియవచ్చినది.

కామ్రాయక్త వ్యవసాయకృషి నేర్పిన రాజమహేంద్రవరము:—కలకత్తా నవంబరు 8:—వ్యవసాయకృషిని కామ్రాయక్తముగ నేర్పుకొనుటకు విదేశములను వెళ్లిన రాజమహేంద్రవరము వారు ప్రభువులగు దిక్కు రాజమహేంద్రవరము మొట్ట మొదటివారు. వా గావంతులు గుటిచి సచిత్రగ్రంథము నొకదానిని వ్యాసిన జె. బి. మహమ్మదుగారికి ఆమెరికా క్యూబ మాసిపోనియా అగిమామెనరు దేశములకు అగి పాగావంతులు గుటిచి స్వధక వాధకములను నేర్పి వచ్చిరి.

మహమ్మదీయ విద్యాసభ:—బోర్నిలో 6వ తేదీన జరిగిన మహమ్మదీయ విద్యాసభకు ప్రొడరానాదాస్రపు లగు నవాబు సలూరుజంగు బహద్దరుగారు ఆగ్రానవాధిపత్యము వహించి ఉడుమాభాషలో సాక్ష్యమిచ్చిరి. మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధిని గురించియు, మత విద్యాభివృద్ధిని గురించియు, వీరు ఉపన్యసించి, మహమ్మదీయులు, రాజకీయ విషయములందును, ఆర్థిక విషయములందును జనియేయచున్నారనియు, లేనిపోని దెబ్బలాలనలన లాభములేదనియు, కేవలమునభలలో తీర్మానములను చేయుట చాలదనియు క్రియాశీలులగు యువ యువకులను నేర నుడిచిరి.

భౌతిక ఉత్సవము:—బొంబాయి నవంబరు 8:—నిన్న జరిగిన భౌతిక ఉత్సవసభ ఆగ్రానవాధిపత్యము వహించిన శ్రీమతిలక్ష్మీభాయిగారి వ్యాసు, కైజు నరకదాసపుడంయు, బార్ని సార్వభౌముడు శ్రీవిష్ణ్వరతాసడగు కృష్ణభగవానుడం యు చెప్పి దీపాభిషేకమున తర్లించెను. విశాఖపాసంగాయ ముఖ భారతీయపైకులు జేయుచున్న సాహిత్యమును శ్లాఘించుచును ఉపన్యసించెను. వనూలయిన చందాసామ్మను హరింజిప్రెస్విణి వైద్యకాలకు ఇచ్చి చేతు తీర్చారించిరి.

ఒకపాశ్చాత్య పండితుడు ఆరెస్టు చేయబడుట:—మైసూరు మహారాజావారి కళాశాలలో పండితుడు గా నుండి ఎఫ్. డబ్ల్యూ. తెల్లంటు ఆడెస్సుడు. అయ్యుగోపు జేయుచు మైసూరు నివాసులగు సుబ్రహ్మణ్యరాజు ఉడును గారియొద్ద ౨౫౦౦ ల విలువగల వేటకుపాకెరి పుచ్చుకొని దానిని మరలనిచ్చునడ తూర్పుకుడిమిగా ఇంగ్లాండు దేశమునకు వయనమెత్తుచుండగా నతనినిధను హోటియెద్ద సోలీరు నాయకట్టుకొని ఇతనిని బెంకుపూకి తీసికొనివచ్చెదరు.

గుంటూరు హాకిపందెము:—ఈనెల 6 వ తేదీన గుంటూరు కాలేజివిద్యార్థులకును విజయనగరంకాలేజి విద్యార్థులకును హాకిపందెము జరిగినది. అందు ఉభయపక్షములవారికిని చెరియొకగోలు అయినందున “డాక్టర్” అయెను. తిరిగి 8 వ తేదీ సోమవారమునాడు పందెము జరిగెను. అందు గుంటూరు వారివిద విజయనగరంవారు చెండు గోలులను జేసిరి. ఈహాకి పందెమునకు గాను జె. రాజరత్నం గారిచే స్థాపింపబడిన కచ్చు విజయనగరమునకు సంపాదించిరి.

మధ్య రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు మహాసభ:—వై సభ యొక్క తీర్మాన ప్రతిపాదక సంఘమువారు 2-౧౧-౧౯౧౯ తేదీన వాగ్ధామలో సమావేశమై, విశ్వవిద్యాలయము, జుడి ముకమిషను కోర్టును ఫీచుకోర్టు మాన్యుట, ప్రారంభ విద్యుదు వ్యాప్తిచేయుట, మున్నగు అశములనుగూర్చి ౧౪ తీర్మానముల విషయ నిర్ధారక సంఘమువారికి పంపుట కంగీకరించి, మధ్యరాష్ట్రీ వీరపురజలరాజధానిని జేరియతిర్మాన మొకటి ఉపపాదించబడును.

దొరతనమువారికి బహులు:—బహులు నొ స గు వారు ౨౦౦౦ వైగా లెహలాఫీసులద్వారా దరఖాస్తును పంపినది యు, మొత్తమువై ఒక్కొక్కరు సుమారు ౧౦౦౦ రూపాయలు బహులీ య నంగీకరించినట్లు తేలివచ్చెను. డిక్షనరీల ౨౯-వ తేదీన వార్తాసామువారు ప్రచురించిరి. ప్రస్తుతము పోస్టాఫీసులద్వారాదరఖాస్తులపుచ్చుకొనబడెను. యి 2౪౭౭౭౭౭౭ బహులీపుచ్చుకొరకు దరఖాస్తులపంపిరి. రూ ౪,3౯3,౦౦౦ ల ఋణ మొసగిరి.

స్టేషనరీయము:—క్రిందటి అక్టోబరు 30-వ తారీఖుతో ముగిసిన వారములోగా;—బల్గాంలో 96 మంది స్టేషనరీయము తగిలెను, 68 మంది చనిపోయిరి; దక్షిణ కెనాడాలలో 12 మందికి జాడ్యము తగిలెను. 10 మంది చనిపోయిరి; కోయం బుత్తూరిలో 3 మందికి తగిలెను. 2 మంది చనిపోయిరి; నీల గిరిలో 18 మందికి తగిలెను, 12 మంది చనిపోయిరి; నేల ములో 56 మందికి తగిలెను, 29 మంది చనిపోయిరి. మొత్తము మీద 181 మందికి స్టేషనరీయ తగిలెను, 121 మంది చనిపోయిరి.

మహమ్మదీయ విద్యా కాన్ఫరెన్సు మహాసభ:—బోర్న్ నగరమున వైసభవా రోకసమావేశమున జరిగి. ఆ సమావేశమున గరించి ౪౯ వీ యును. మహాత గారివ్యాసభాభ్యుత్థుడు, నవాబ్ సుల్తాన్ భాగవతులు ముచ్చటించిరి. “మహాతాగారి మరణ మొక్క సారిశిలకే నాక భారతీయుల కందరమున నవ్వను కలిగించినది. సామ్రాజ్యమునకంతయు ఇది యొక గొప్ప ఆపద” అని నవాబ్ సుల్తాన్ భాషించు గారు నుడిచిరి. మహాతాగారి భార్యకు భటులమును సమాశ్రితమయచ ఒక తంతివార్త సంపాదించినది కాన్ఫరెన్సువారు విశ్వయించిరి.

చెన్నై ప్రెస్ కోర్పొరేయ అధ్యక్షులగు జె. సి. మెలో వి గారును వారి భార్యయును నవంబరు 6 వ తారీఖు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బెన్జుమునకు జేరి. అచ్చట బంగళపల్లి ఆ రోగ్యాధి కారమును నవాబుఖాన్ బహదరు డాక్టరు హజీబా బా మహమ్మదు మున్నెకసా మాయి బహదరు గారు మెలోని గారికి స్వాగత మొసరించి భార్యార్థర్థలను మోటారుబండి లోకణ్యమునుండి బంగళపల్లికి బియ్యుకొని వెళ్లిరి. అక్కడికి 2-45 గంటలకు జేరి. వీరి రాకకు ఆ|| నవాబుమిర్ అసాదు అలీఖాన్ బహదరుగారు, దివాన్ ఖాజా అఫ్జరు మున్నె సు సామాయి గారును ముగిసిపంజ అధ్యక్షులు జె. శ్రీరామ రాష్ట్రీ గారును అచ్చట కనిపెట్టుకొని యుండిరి. వీరితోజుత తయారుజేసిన గుడారము చిత్రచిత్రములుగా అలంకరింపబడి యుండెను. మెలోని గారు అచ్చటయొకను రిపోజిషన్ జేసెదరు.

క్రిష్ణగుంటూరు దివ్యజ్ఞానసమాజమువారి సమావేశము:—ఈ సమాజమువారు ఈనెల ౨౦ ౨౧ తారీఖులలో గుంటూరు టవును ప్రొమ్మూరులో సమావేశమగుదురు. గో|| దివాన్ బహదరు నాథాయూర్తి టి. సువాసియ్యరు ఆవరగను బి. ఏ. యం యల్ గారు అధ్యక్షతను వహింతురు. ౨౦ వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము ౪ గం. మొదలు గి ౧౦ వరకు మదనపల్లి కాలేజి ప్రిన్సిపాలు సి. యన్ ట్రైలోక్యర్ యం. ఏ. గారు దివ్యజ్ఞానము ప్రకృతకాస్త్రమును గురించి ఉపన్యసించెదరు, గి ౧౦. మొదలు ౬ గం వరకు టి. రామచంద్రరావు బి ఏ బి. యల్ గారు “పంచ యజ్ఞములను” గురించి తెలుగున ఉపన్యసించెదరు. మరునాడు ఆదివారము ౨౧ తేదీ సాయంకాలము ౪ గంటలు మొదలు గి ౧౦ వరకు సి. యన్, ట్రైలోక్యరు యం ఏ. గారు ప్రస్తుతము హిందూదేశమునకంతవలసిన విద్యుదుగురించి ఉపన్యసించెదరు.

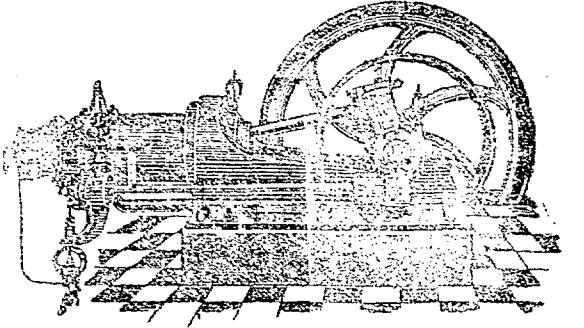
ఒక విశాఖదేశీయునివై పిస్తోలుతో కాల్పులు:—డి డో నాల్గునకు ఆవకొక విశాఖదేశీయుడు జగట్లదోలో నున్న గోనునార యంత్రోలాలకు అసిస్టెంటు మేనేజరుగ నుండెను. గతశనివారము సాయంకాలమున ఇతడు తనబహుళినుండి డ్రొమ్మును దొరసాతో బయలుదేరెను. వీరు యంత్రోలాల దం నున్నపుడు పిస్తోలుచప్పుడు వివచ్చెను. వివధ వీ రిరువురు గుండెలపై గాయములతో నేలబడియుండిరి చెండు కాలిపో యిన తూటాలుగల ఒక పిస్తోలు డ్రొమ్మును దొరసానకడనే యుండెను. వీరికితగిలిన గాయములు ప్రమాదకర మైనవికావు, వీరువురు కలకత్తా జనరలు ఆసుపత్రికి నొసబడిరి. డ్రొమ్మునుదొరసారి ప్రధనుకున డోనాల్గునకువైపిస్తోలునుకాల్చి తరువాత తనవై కాల్పులొనెని తెలియవచ్చినది. ఈవిషయమై దర్మాపురపుమన్ను డి డోనాల్గునకు జాబ్బామువై వైద్య కాలశాలను డ్రొమ్మునుదొరసాపము వారంటుచేయుచుండెను.

రాజుసన్ నెమిడిసెల్ కూడాాయిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు.

3 మొదలు 60 గుట్టుములవరకు నడకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాకులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, శాశివట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తణువు, బల్లారి, రామన్నాడు, కాంకాలు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జేపీపాక్కురు స్టీము యింజనులు, గ్యాస్యుయింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నిల్లపంపులు, డాంకి పంపులు, చేతితో నుండుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యెలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కుడయోగించు బొగ్గుగామాన్యు, రిటార్టులున్న, బియ్యముచేయు హల్లులు, షేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, సరసమైన వెలలకున్ను దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనునాను దయచేసి మాకువ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,
(ప్రాచితిశ్చిము:—తెజనాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, ముద్రాను

THE GREAT WAR.

Lord Kitchener's Visit to Eastern Theatre.

'GLOBE' OFFICE RAIDED: DRASTIC OFFICIAL ACTION.

Neutral Commerce: Strong U. S. Note to Britain.

KAISER SPEAKS BITTERLY OF BRITAIN.

[Reuter's Agency.]

CREAT BRITAIN.

Lord Kitchener. In France.

LONDON, November 8.
Lord Kitchener has left Paris after conferring with General Joffre and Messieurs Briand and Gallieni. Visit to the East.

The Press Bureau announces that Lord Kitchener, at the request of his colleagues, has left England on a short visit to the eastern theatre of the War. The Press Bureau says that Lord Kitchener's resignation has already been denied, but it is equally untrue that he tendered his resignation to the King or that his visit to the eastern theatre of the War betokens his resignation; on the contrary the visit is undertaken in the discharge of the duties of the Secretaryship for War, which Lord Kitchener has no intention of abandoning.

French Press Welcome.

The French papers welcome Lord Kitchener's visit to the east as indicating that Great Britain and France are considering measures in order that their enemies shall find the Allies also barring the road in the Balkans.

THE U. S. NOTE TO BRITAIN.

Ineffective Blockade of Baltic. The Unhesitating Champion of Neutral Rights.

LONDON, November 8.
The American note to Britain regarding the blockade complains of the restrictions to American Commerce caused by the blockade. It does not contest the British figures showing the increase in American exports but maintains that the United States has a legal right to sell goods into the general stock of a neutral country. It contends moreover that even if goods listed as conditional contraband are destined for enemy country through neutral country that fact in itself is not sufficient to justify their seizure. Therefore the United States contests the seizure upon conjectural suspicion. The note also raises the question of the effectiveness of blockade in the Baltic. It declares that there is no better settled principle of International Law than that forbidding the blockade of neutral ports. It also declares that the Prize Courts have not afforded proper reparation for injury done to American traders consequently the United States "Must insist that Great Britain shall not adopt a policy of expediency but shall act according to the established rules of International Law the maintenance of which unimpaired is of the utmost importance to the neutrals of future." The note concludes that the United States unhesitatingly champion the integrity of neutral rights exercising always a strict impartiality.

The Newspapers Take a Strong Line.

The Press takes a strong line regarding the long expected American note presented to Britain during the week and objecting to Britain's methods of dealing with neutral shipping, refusing to accept the blockade as being ineffective and indefensible and complaining of obstacles to the trade of neutrals.

The papers do not regard the complaint with regard to the ineffective achievements of the submarines in the Baltic on the contrary the papers point out that the methods adopted by Britain are merely an adaptation of the American system followed in the Civil War. Regret is universally expressed at the interference with the trade of neutrals but the present course is best for all in the long run. Germany must feel that we have her by the throat. We cannot be expected to commit suicide.

"Globe" Newspaper Suspended. Energetic Official Action.

LONDON, November 8.
Following the publication on Friday of a report that Lord Kitchener has resigned and the reassertion of the statement yesterday, the Police last evening raided the offices of the "Globe" newspaper and seized the printing plant and type.

LATER. - The seizure of the "Globe" is the most drastic official step against a daily paper since the outbreak of the war. No reason was given, but it is presumed that it was the result of the "Globe's" assertion on Friday that Lord Kitchener had resigned, while the paper on Saturday displayed Posters with the words "Kitchener and Politicians. The Globe reasserts." The Police did their work in the most thorough fashion, seizing all copies of Friday's and Saturday's issues, cutting off the electric current for printing machines, and removing the stereotype plates. No arrests were made.

The Cawnpore Factory. A Question in Parliament.

LONDON, November 8.
In the House of Commons replying to Mr. Gwynne, who asked whether the Government factory at Cawnpore was still making 1903 infantry bandolier and equipment, which had been obsolete for years in England, Mr. Chamberlain said he had no information, but would enquire.

FRANCE.

German Submarines Sink French and Italian Steamers.

LONDON, November 8.
PARIS. - The communique says that German Submarines from the Atlantic passed the Straits of Gibraltar probably on the night of the 2nd November and sank on the 4th November two French and one Italian steamers off Algeria. The crew of one French steamer is missing.

The New Spirit of Trench Fighting.

LONDON, November 7.
AMSTERDAM. - A German correspondent on the Western front describes the new spirit of trench fighting, which is more desperate, more virulent and crueler owing to the embitterment resulting from the Great French offensive in September. Hitherto the most merciless fighting has been in Argonne, where wooded country favours savage warfare which has produced the "Argonne Type" known on the whole front. This picture of the torn and grimy fighter, reminiscent of primeval days when men fought cannibals and wild animals, is now general, and the same horrible methods have been adopted on the whole line, and victory lies in hand-to-hand fighting, the battle swaying with thrusting, wrestling, throttling and biting, use being made of knife, bayonet, rifle butt and spade. Gone are the chivalrous days when hours daily were practically set apart and French and German soldiers emerged from the trenches and exchanged chaff.

Allies' Positions Consolidated.

LONDON, November 8.
A Paris communique says: - Our troops are consolidating the positions conquered in the Balkans. Violent Bulgarian attacks throughout the day at Krivolak on November 5th were repulsed.

The French Communique. French Progress in Serbia.

LONDON, November 8.
PARIS. - The communique says that the French seized a German post between Somme and Oise and prevented the German counter-attacks by gusts of artillery fire. The German attack in Champagne on East Meuil height was easily repulsed. Fighting continues in Vosges. The German aeroplanes dropped bombs on Dunkirk district but only injured a child. The French in Serbia have continued their progress in the Rabrovo region.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, November 8.
PARIS. - The communique says that there is nothing to report.

RUSSIA.

Mr. Sazonoff has not Resigned.

LONDON, November 8.
PETROGRAD. - The reports were circulated that Mr. Sazonoff had resigned but it appears they are unfounded.

Russian Success Near Riga.

German Trenches Captured.

LONDON, November 8.
PETROGRAD. - The Russians south-west of Riga successfully attacked the Germans. The Russians carried a second line of German trenches on the western shore of Lake Svventen, capturing three hundred men. The Russians repulsed a German attack on the left bank of the Sty.

A Russian General Punished.

LONDON, November 7.
PETROGRAD. - General Grigoreff, former commandant of Kovno, has been sentenced to fifteen years' hard labour and loss of all rights, for not taking adequate measures for the defence of the fortress.

TURKEY.

Asia Minor Port Bombarded.

By British Warships.

LAHORE, November 7.
The "Times" military correspondent states that two British warships are vigorously bombarding Tchesmeh on the Asia Minor coast.

Turks Defeated in Caucasus.

LONDON, November 1.
The Russians have smashed the Turkish attempt to cross the River Arcthave in the Caucasus.

ITALY.

Enemy Heavily Repulsed. Further Allied Success.

LONDON, November 8.
ROME. - A communique says artillery and infantry actions continue in our favour. The enemy has been heavily repulsed, leaving a number of prisoners in our hands.

GREECE.

Probable Recall of M. Venezelos.

LAHORE, November 8.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled on the 6th instant: - Some authorities on the Greek constitution, including M. Venezelos, hold that the King would exceed his powers if he should dissolve Parliament twice in one year. It is generally recognised that elections while the army is mobilised would be illegal and the "Daily News" Rome correspondent states that King Constantine, realising the danger of demobilisation, is inclined to recall M. Venezelos, although that would involve intervention.

THE CYPRUS QUESTION.

LONDON, November 5.
A telegram from Athens says that M. Venezelos has declared that Great Britain's offer of Cyprus is independent of the result of the war.

The Greek Crisis.

LONDON, November 8.
Reuter telegraphing from Athens yesterday announced that the King had charged M. Scouloudis with the formation of a new Cabinet. The former Ministers will retain office and M. Scouloudis will be Foreign Minister. ATHENS. - (LATER). - M. Scouloudis has formed a new Cabinet. It is believed that the Chamber will shortly be prorogued, by which a dissolution and elections will be avoided.

Very Benevolent Attitude Towards Entente.

LONDON, November 8.
A telegram to the "Times" from Athens states that M. Scouloudis in an interview said that he proposed to observe a very benevolent attitude towards the Entente.

Greek King's Decision.

A Blow to M. Venezelos' Prestige.

LONDON, November 8.
ATHENS. - It seems certain that the King is determined to keep M. Zaimis' Cabinet in power and to dissolve Parliament, but M. Zaimis does not agree on the latter point. The King has appointed the Minister of War to be aide-de-camp and General as a mark of his appreciation of his conduct. This has caused a painful impression among the Venezelists, who regard it as a blow to their leader's prestige, but who are hopeful of the results of the coming election.

Concentration of Greek Troops.

LONDON, November 8.
The report of the concentration of Greek troops near Monastir is denied by Greek officers, who state that the Greek army is normally concentrated on the frontiers in accordance with the Greek plan of mobilisation.

BELGIUM.

Reign of Terror in Belgium.

LONDON, November 8.
AMSTERDAM. - Three more Belgians have been executed in Brussels in a charge of espionage.

Active Fighting in Belgium and Elsewhere.

LONDON, November 8.
PARIS. - A communique says: - There has been active fighting with trench engines in Belgium in the region of Hetsas, violent artillery duels throughout the day between Doums and the Oise, particularly in Bois de Givenchy and the environs of Tabure. One of our mines destroyed in Argonne an enemy position six feet of men.

MONTENEGRO.

DESPERATE FIGHTING ON MONTENEGRIN FRONTIER.

LONDON, November 7.
Montenegrin official reports state that desperate fighting occurred on the 5th on the Herzgovina frontier. The enemy attacked repeatedly but were repulsed with heavy losses. The Montenegrins captured four guns, a quantity of rifles, and ammunition and other valuable stores. The Montenegrin army operating in the Sanjak of Novi Bazar has likewise captured guns and material.

SERBIA.

ALLIED TROOPS IN ACTION.

Magnificent Advance of the British. Stubborn Serbian Resistance.

PARIS, November 7.
A Salonika correspondent says that the British troops in the fighting line are advancing to the affray magnificently. The Bulgarians have been violently, but futilely, bombarding the French positions at Krivolak. The Bulgarian attacks at Perlepe are meeting with stubborn Serbian resistance. Fresh troops are leaving for the Serbian front, whither convoys of arms and ammunition and victuals are also being despatched. The Serbian army is slowly re-concentrating.

TELEGRAMS.

PERSIA.

A Moratorium in Persia Arranged.

LONDON, November 8.
TEHERAN.—With a view to releasing funds for efficient internal administration and observance of neutral obligations Persia has arranged with Britain and Russia for a moratorium in respect of interest and amortization of their loans but the service of the British Public Loan of 1911 will not be affected.

HOLLAND.

The Stranded German Submarine.

LONDON, November 8.
HAGUE.—It is announced that the crew of the stranded German submarine will be interned because the damage is insufficient to compel her to enter Dutch waters and the condition of sea cannot be pleaded as an excuse.

AUSTRALIA.

Wheat Crop Forecast.

LONDON, November 8.
ADELAIDE.—Newspapers estimate the gross yield of wheat harvest at 35 million bushels and the surplus available for export at twenty-two and half millions.

GERMANY.

A German Cruiser Lost. Official Admission.

LONDON, November 8.
AMSTERDAM.—It is officially announced in Berlin that the Cruiser 'Undine' while patrolling the South Sweden Coast was sunk by two torpedoes from a submarine. Almost all the crew were saved.

LATER.—The Cruiser 'Undine' was escorting a German railway ferry between Trelleborg and Sassnitz. The vessel was hit by two torpedoes and sunk in three minutes. Nineteen were drowned and seven afterwards died of wounds. The ferry was not attacked.

An Address by the Kaiser.

BITTER ATTACK ON ENGLAND.

Uneasiness Regarding the Western Front.

LONDON, November 8.
A telegram from Northern France says that the Kaiser in an address to 50,000 troops at Tielitz, spoke bitterly of Great Britain. Inferentially he betrayed some uneasiness as to the position in the West, remarking, that although important results were pending in the Balkans, it was the Western Front on which all eyes were turned, and where the necessity for success was paramount.

People Leaving Frankfurt.

LONDON, November 7.
AMSTERDAM.—The 'Telegraph' learns that people are leaving Frankfurt owing to the fear of revolt among the starving population.

UNITED STATES.

Alien Sympathisers in America.

American Press Supports President Wilson.

LONDON, November 7.
NEW YORK.—The Press vigorously supports President Wilson on the subject of German-Americans.

The 'Herald' says:—"It is high time that the small but noisy groups of alien sympathisers were brought to book."

The 'Evening Sun' says:—"Let us have no mawkish sentimentality, but clean out the whole nest of plotters and punish them with exemplary severity."

German Preparations in America.

45 Million Dollars Raised for Warlike Purposes.

LONDON, November 8.
NEW YORK.—Federal investigators of German bomb conspiracy have begun enquiry regarding the purposes for which thirty-five million dollars was raised in the United States by the sale of German bonds. It is believed that the fund was intended firstly for the purchase of ships to be employed as neutral boats carrying supplies ostensibly for Scandinavia but really for Germany, secondly for the purchase of stocks of chemicals and acids for the manufacture of explosives, and thirdly for the establishment of submarine bases in Mexico and West Indies.

British and American Exchange.

An Improvement.

LONDON, November 7.
NEW YORK.—The exchange improved on report that further credits in favour of Great Britain, possibly amounting to fifty million sterling, are being arranged.

Bombs in a Steamer.

LONDON, November 8.
The British steamer 'Rio Lages' from New York with a cargo of sugar caught fire in the Atlantic on November 4th and has been berthed at Halifax. The fire has been extinguished. The Officers are convinced that the fire was caused by Austrian and German stowaways who boarded the Steamer and placed bombs in the hold. The vessel was commanded by Captain Bräbner, formerly captain of the 'Thordis' the first Merchant ship to sink a German submarine.

A Financier's Death.

LONDON, November 8.
PHILADELPHIA.—The death of Mr. Peter A. Widener, the well-known financier is announced.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

THE IMPERIAL FUND.

80 Lakhs Accumulated.

DELHI, November 7.
A communique is issued regarding the Imperial Indian Relief Fund. The total amount at the credit of the Central Fund up to 31st August was Rs. 80,53,480 and with the Provincial Committees Rs. 2,08,229. The principal items of expenditure were, Rs. 2½ lakhs to the Soldiers and Sailors Association and a lakh to the Indian Soldiers in England and to various quarters where help was wanting. The total expenditure from the Central Fund up to 31st August amounted to Rs. 13,79,193 and to this must be added a sum of about Rs. 2,30,400 expended by the Provincial Committees in the relief of local civil distress. It will be observed that due effort has been and is being made to give effect to two of the three main objects of the Fund, namely, the alleviation firstly of cases of distress in India occurring among the families of those who have gone to the front and secondly, (where necessary) of local distress among the poorer classes of the civil population caused directly by the war and through no fault of their own. After meeting the necessary expenditure on these objects there still remains a large balance to the credit of the Fund. That balance will be devoted eventually to the third and, ultimately, the most important object of the Fund, namely, the grant of assistance to the widows and orphans of those who are killed or die in service, to whom must logically be added the officers and soldiers incapacitated for further service. The amount which might be expended upon this object is almost unlimited and the Committee have consequently endeavoured from the first to accumulate as large a sum as possible for expenditure at the end of the war while affording such intermediate assistance as may be necessary. Some idea of the calls which may be anticipated upon the Fund at the close of the war may be gathered from the fact that even if the war should end by March 1916, the casualties continuing at the same rate as hitherto, it is estimated that of British officers of the Indian Army and of the Indian Army Reserve there will by that time have been 540 killed and 800 wounded; of Indian Officers 300 killed and 700 wounded; and of Indian Non-Commissioned Officers and men 9000 killed and 25000 wounded. It must of course be remembered that not more than 25 per cent of the invalids are invalided out of the service. In the majority of cases the wounds will be relatively slight and the men will remain on the active list. Even allowing for this fact, however, there will probably be some 200 British officers, nearly as many Indian officers, and 6,000 Indian Non-Commissioned officers, and men who are incapacitated by wounds for further service, many of whom will need assistance from the Fund. With the war lasting longer or should the ratio of casualties become still higher the number of claimants for assistance from the Fund will be much greater than is at present anticipated. In addition to the classes mentioned above there are also the widows and dependents of men serving on the departmental unattached lists of the Civilian, European and Anglo-Indian staff belonging to the Military Accounts, Postal and Telegraph departments and of Sub-Assistant Surgeons, all of whom may need help. All the above mentioned classes will of course be eligible for pensions from the State and the wound and injury pensions as well as the family pensions admissible to all ranks of the Indian Army and their families have recently been materially enhanced. Nevertheless it is impossible for any pensionary scheme however liberally framed to meet in full the varying degrees of need which will arise and it is with the object of supplementing the efforts of the Government in this direction that the Central Committee have under their consideration various schemes for the grant of assistance to all these classes at the close of the war. A rough estimate of the probable cost of these measures based upon the optimistic hypothesis that the war may come to an end next spring and that the number of casualties will remain fairly constant shows that even then at least Rs. 85 lakhs will be required, if adequate relief is to be granted. If more money were available assistance could be given on a more liberal scale. It is of course impossible to formulate definite schemes at the present stage owing to the uncertainty of the two factors essential to the ultimate calculations, viz: the duration of the war and the number of casualties, but it is hoped that the generous Indian public will realise that the demands upon the Fund will be very great and increasingly great in proportion to the duration of the war and that although the expenditure at present may appear to be relatively small there is practically no limit to the amount which can be spent and well spent in affording assistance at the close of the war to the widows and dependants of those who have died and to the soldiers who have suffered in the service of the Empire. His Excellency the Viceroy has gratefully thanked the subscribers of these Funds.

The Terminable Loan.

3746 Applications Received Through Post Office.

DELHI, November 9.
In the press communique of the 29th September last it was stated that the number of applications received through the Post Office up to that date for the 4 P. C. terminable loan of 1915-16 then exceeded 2,000 and that the average amount subscribed was well over Rs. 1,000. Applications for the loan through the Post Office have now been closed. They numbered 3746 and the total amount applied for was Rs. 43,93,000.

Control of Wolfram Industry.

DELHI, November 7.
The following Press communique is issued:—An Ordinance is issued to provide for the due control by Government of the wolfram industry. In view of the large contributions which Burma makes towards the world supply of this metal which is of importance in the manufacture of munitions it is neces-

sary for Government to stimulate its output in every way possible and for this end to be brought about powers for its closer control are necessary. It has been thought advisable to arrange for this much on the lines of the munition legislation in England and the Ordinance will thus be of a wide character.

Dinner to Sir A. Imam.

DELHI, November 9.
The citizens of Delhi are arranging to give a farewell dinner to Sir Ali Imam, retiring law Member and also a garden party in honour of Sir Sankaran Nair, the new Education Member.

CALCUTTA.

Mr. Jamal's Tour.

CALCUTTA, November 7.
Elaborate arrangements are being made at Chittagong to receive Mr. Jamal C. I. E., of Indo-Burma Petroleum Company who arrived there by a special train on the morning of the 8th instant.

Rs. 5551 for a School.

CALCUTTA, November 8.
Mr. A. K. Jamal C. I. E. of Rangoon left Calcutta for Chittagong on Sunday morning. He has donated Rs. 5551 toward the building fund of the Calcutta Anglo-Gujrati School.

A Dacoity in Calcutta City.

CALCUTTA, November 8.
Early this morning a dacoity was committed in the city. About a dozen men raided the house of one H. Banav, a rich money lender residing at Kansaripara in the Bhowanipur section of the town and carried away cash and jewellery valued approximately at about Rs. 25,000.

Later Particulars.

CALCUTTA, November 8.
In connection with the Bhowanipur dacoity case from further enquiries it appears that the number of young men who entered the house of one Banav was three and that they were armed with revolvers and daggers. Although the people of the locality say the young men were camped with booty amounting to nearly Rs. 25,000 the authorities state that the amount stolen did not exceed Rs. 250.

Dalai Lama Versus Tashi Lama.

CALCUTTA, November 8.
A telegram from Kalimpong states:—"News have been received from Lhasa to the effect that relations between Dalai Lama and Tashi Lama are not very friendly. It is reported that during the absence of the Dalai Lama in India the Tashi Lama came up to Lhasa from his monastery in Shigatse and with the co-operation of the Chinese Amban formally applied to the Emperor of China to be installed as the Dalai Lama in Lhasa but was not successful in his attempts. The Dalai Lama has now sent his representative Shape Tsharung to Shigatse to demand an explanation of this and other acts committed by Tashi Lama."

A European Woman Shoots a European.

CALCUTTA, November 8.
A shooting tragedy in which a European named D. Donaldson, Assistant Manager of the Alliance Jute Mills, at Jagatdal, in 24 Parganas and a European woman named Mrs. Drummond of "Thistle Hotel" at Chander-nagore, are victims occurred on Saturday evening at Jagatdal. It is stated that Mr. Donaldson came out of his quarters with Mrs. Drummond and at a little distance from the Mills reports of shots were heard. Subsequently both were found lying on the ground with wounds in the chest. A five chambered revolver with two blank cartridges were found near Mrs. Drummond. The wounds did not prove fatal. Both have been removed to the Calcutta General Hospital. It is alleged that Mrs. Drummond shot Mr. Donaldson and subsequently shot herself. The matter is still under enquiry. A warrant has been executed on Mrs. Drummond in the Hospital, Mr. Donaldson, it is said, having made a statement.

Birth and Death Rate of Bengal.

CALCUTTA, November 8.
Report on sanitation in Bengal for the year 1914 shows that the year was decidedly more unhealthy than the preceding year. The Number of births increased slightly and the birth rate rose from 33.75 to 33.86 per thousand of the population. The number of deaths increased by 99,421 while death rate rose from 23.38 to 31.57. The increase in mortality reduced the excess of births over deaths by nearly 50 per cent. Infantile mortality was high in several districts and total death rate increased from 20.95 to 22.14 per cent of births.

A European Charged with Supplying Arms.

CALCUTTA, November 7.
The Magistrate at Kyd Street Police Court to-day had before him a case in which D. C. Russel stands charged under Arms Act with aiding and abetting a Bengali named Satis Chandra Ghosh accused in Krishnaagore dacoity case in possession of arms without license. The Public Prosecutor in opening the case said the case disclosed a very serious state of affairs. The accused is a European British subject and is entitled to possess and use firearms without license. He had abetted a person who was not entitled to possess arms without license and as such had committed offences under Sections 29 read with Section 109 of the Penal Code and 22 of Arms Act. Continuing he said on 25th August last the accused got a revolver from Mr. Cunningham. On 30th August he went to the police and registered himself as owner of a revolver. A dacoity was committed on 29th September at Sibpur in Nadia. Three days later in connection with that dacoity Satis Chandra Ghosh and another Bengali youth were arrested at Purbasthale. In possession of Satis were found two revolvers both of which were traced to the accused. Several witnesses for prosecution were then examined. Inspector Hennings of Arms Ac. Department deposed that he made enquiries searched the house of accused and found some receipts purported to have been signed by Messrs. Powers, Stevens and Unde,

wood. Accused admitted selling arms to those three gentlemen no trace of whom could be found. Mr. Hunt Superintendent of Police, Burdwan spoke as to the arrest of Satis and his companion and the finding of two revolvers with them. He identified the revolver as being found in their possession. Further hearing was adjourned till 19th instant.

Government Help to Distressed Weavers

CALCUTTA, November 8. The Government of Bengal have sanctioned Rs. 30,000 by way of gratuitous relief to buy up products of weavers of Bankura district as a measure to afford them relief during the acute distress which is prevailing there. Bankura is well-known as a silk-growing district and this act of the Government has been highly appreciated by the people affected. The product will be bought by the Government at the ordinary market rates.

An Interesting Ceremony.

CALCUTTA, November 8. To-day is the Bhadratriya festival day, or Brother Day when Bengal girls entertain their brothers and present them with gifts and feed them after putting a mark of sandal paste on the brother's forehead uttering invocation to deity to ward off death and disaster from the brother. The Maharaja Kumaris of Burdwan have on this occasion issued cards to all members of the Bengal Ambulance Corps at the front. Each card bears on obverse a photograph of the two Maharaja Kumaris of Burdwan with an inscription "Bhadratriya 1915. To remind you & your sisters in Bengal who pray for your glory and success." On the reverse is the name of officer, non-commissioned officer or private to whom the card is addressed. Each card is accompanied by a gift of clothing from the Maharaja Kumaris. It consists of a silk dhoti and chadar for Lieutenant-Colonel L. H. Nott, I. M. S., Commandant, a gold bordered cotton dhoti and chadar for each British Commissioned Hindu Officer as also for each Indian warrant Officer and plain dhoties and chadars for each non-commissioned officer and private. The Maharaja Kumaris have also set a sum of money for defraying the expenses of a good Bhadratriya feast.

BOMBAY.

THE LATE SIR P. M. MEHTA.

Mahomedan Educational Conference.

BROACH, November 8. At the meeting of the Mahomedan Educational Conference, held at Broach reference was made to the death of Sir P. M. Mehta by the President and Nawab Nazim-ul-Ikhan. The latter said that by the death of Sir P. M. Mehta not only the Parsee community, but the whole of India suffered a great loss. His death was an imperial calamity. The Conference agreed to send a message of condolence to Lady Mehta and family.

Indian Association's Telegram.

CALCUTTA, November 8. The President of the Indian Association has sent the following telegram to Lady Mehta. "Indian Association's deepest sympathy in your recent bereavement. Your loss is India's loss irreparable. May you and comfort in the whole nation grieving with you."

Moslem League's Resolution.

LUCKNOW, November 8. The Council of All-India Moslem League has adopted a resolution expressing profound sorrow at the demise of Sir Pherozeshah Mehta.

The King Amongst Politicians.

LAHORE, November 8. "H. L." (believed to be Mr. Harbans Lal, the well-known Congressman in the Punjab) in writing to the "Tribune" pays his personal tribute to the deceased Sir P. Mehta, in the course of which he says:—"He will be mourned by Hindus, Muslims and Parsis alike; officials and non-officials will equally miss him; Bombay will feel the loss of the City dead; others will feel that a great commander had laid down his arms. A stout heart has died of heart failure. Whenever I came near him, I felt a natural awe and in spite of his 'Don't Ho!' extended to all I felt as if I was in the presence of a master and must behave myself. I observed him keenly in all his head and face movements and followed him closely in his utterances and tried to grasp his arguments. I found him transparently sincere, clear-headed, clear-voiced, strong of conviction and always aiming at the practical and not the ideal. He was, therefore, a statesman and not an agitator. Sir Pherozeshah will be much missed in Bombay but he will be greatly missed in Indian politics. Of all the great men who founded the Indian National Congress Sir Pherozeshah was the last of the line. Of practical politicians we have still many amongst us and to spare. But where shall we find a man to whose bidding the whole country will bow and to whom will willingly entrust the settlement of any knotty problem that may be possible to settle by a compromise with authorities? He was a real King amongst politicians and 'Le Roi est Mort' but we cannot say in his case 'vive le roi'."

A Serious Dacoity in Bombay.

BOMBAY, November 8. A daring dacoity accompanied by murder of Policemen occurred at 4 o'clock this morning at Kharra Bandra. When 5 Pathans armed with knives and daggers broke into a Marwari's shop. In the shop lived a Marwari whilst his son was in the adjoining room. The Pathans entered the shop brandishing their weapons in front of the Marwari threatening to kill him if he shouted and demanding keys. The Marwari handed over the keys but his son was roused from sleep and grasping the situation ran out and shouted for the police. Five Policemen at once responded to the call. The Pathans driven to desperation came out from the shop and made a rush at the Police. The Policemen boldly faced the attack and would not let the dacoits run away. The dacoits finding themselves surrounded made free use of their weapons and attacked with the result that one police sepoy named Bhugwan was mortally wounded and he fell. The Head Constable Joseph Caitan displayed conspicuous bravery by arresting one of the Pathans who tried hard to free himself. Though exhausted Caitan would not let go his hold till other policemen came to his assistance and secured the man. Caitan then fell exhausted and

became unconscious. Inspector Griffith on being apprised of the dacoity repaired to the scene and took possession of two of the Pathans who had been arrested. The Policemen who were all more or less injured were sent to the hospital. Policeman Bhugwan had his right shoulder almost severed and his heart was stabbed and he was dead when Mr. Griffith arrived.

Mr. Gandhi Publishes Statement of Accounts. Indentured System Must Go.

BOMBAY, November 9. Mr. M. K. Gandhi has issued from Ahmedabad an account of income and expenditure as up to 31st January last in connection with the passive resistance movement in South Africa. He shows that the total income for the fund amounted to £27,324 of which Bombay contributed the largest item, namely £18,901 while Madras contributed £4,005, Rangoon £2,136, Nairobi £150, Zanzibar £33 and London £355, while the funds acknowledged in the "Indian Opinion", a Natal paper amounted to £1,054. The major items of expenditure are relief £2,333, travelling £2,258, Johannesburg office £1,070, Durban Office £1,068, telegrams and cables £705, London deputation £400. The total expenditure is given as £11,600 which leaves a balance in hand of £15,723. Mr. Gandhi mentions five points on which the Passive Resistance Movement took its stand and says:—"All these points are covered by the settlement of last year which I consider to be a complete vindication of passive resistance and I venture to state that if more has not been gained more was not and could not be asked for. He says that he does not mean that nothing further remains to be done in South Africa but that for lesser grievances still remaining ordinary remedies of petition etc can be and are at present being adopted. Little is now being heard from South African Indians about these remaining grievances because of the crisis that has overtaken the Empire."

"I feel I ought," Mr. Gandhi says "to place on record my strong conviction based upon close personal observation extending over a period of over 20 years that the system of indentured emigration an evil which cannot be mended but can only be ended."

He therefore advocates an approach to the Government of India with a view to the abolition of the system from every part of the Empire.

A Scheme of Indian Reform.

By Sir William Wedderburn and Sir Krishna Gupta.

BOMBAY, November 8. Sir William Wedderburn and Sir Krishna Gupta, being asked by friends in India to express an opinion from the British point of view as to the best way of approaching the question of reforms India needs in order to have a fitting place in the British Empire, have prepared a statement on the subject, which is being circulated among the non-official Indian members of the various Legislative Councils. The suggestions are as follows:—What India now desires is firstly, an effective movement towards

Self-Government Within the Empire

on the lines suited to India's special requirements, gradual but persistent development of the representative institutions in every grade of legislative and administrative authority. This development would be in accordance with the principles of freedom and progress universally accepted throughout the British Empire. Secondly, pending such trust in Indian people the Government should without delay redress

Certain Definite Grievances

which make themselves acutely felt while India is taking her part in the defence of the Empire. Among these are:—The exclusion of Indians from commissioned ranks of the army, refusal to accept Indians as Volunteers and general disarmament of the people under the existing system. All power in India is practically with the officials. Practical steps should now be taken to enable India to undertake successfully the duty of self-government. As regards legislation in England a place should be found for Indian representatives to voice the wishes of the vast population of India. As regards

Legislation in India

the reforms of Lord Morley and Lord Minto which increase the Indian element in the Legislative Councils may be carried to the legitimate conclusions by establishing elected majorities in all Councils by removing anomalies in the existing elective regulations and by assigning larger representation to the educated classes with increased powers of control, especially in financial matters.

Administrative Reforms

should be made to fit in with the special conditions of Indian life, the nature of self-government being built up on the solid foundation of ancient village communities which, were fallen into decay, should be carefully restored to on a popular basis. All that pertains solely to a village should be administered by a village organisation and similarly matters pertaining solely to a district should ordinarily be administered by a District Executive Officer acting with the assent of a representative Council. As regards supreme and local Governments the

Executive Councils

should consist of representative men, Indian and British, the Viceroy and the Provincial Governors nominating their colleagues with the approval of the Secretary of State. Permanent Civil Servants should, as in England, remain servants permanently and should not ordinarily be admitted to Executive Councils, which are the governing bodies analogous to the Cabinet of a British Prime Minister.

Council of the Secretary of State

may be made the most important link between India and the Empire, the object being to maintain touch between Indian sentiment and the authorities at the seat of power. With this object the Council should consist of not less than nine members, one third representatives of Indian public opinion one third officials with recent experience of Indian administration, and one third men who have made their mark in British public life. A new factor in Imperial relations will be brought into play when after the war a Conference is held for the

Settlement of the Questions Affecting the

Empire. They further recommend that a deputation of three or four Indian leaders should go to England when time is ripe to bring the case of India effectively before the British public.

The Aryan Brotherhood Conference.

BOMBAY, November 8. After two days' adjournment as a mark of respect to the memory of the late Sir Pherozeshah Mehta, the Aryan Brotherhood Conference met this evening and passed eight resolutions, pleading for sustained and organized effort to educate the Hindu community as to the numerous disruptive evils of caste system and to take definite practical steps to remove the evils which are considered as an obstacle to the political, social and economic progress of the country. It was also resolved that the progress of the country depends on education and elevation of the womanhood recommending the people holding all these views to live consistently with them. Marriage between the Hindus of different castes was advocated and the legal obstacle in the way was deplored. The draft bill for sanctioning Hindu marriages between castes prepared by the Conference was also accepted. It will be forwarded to the Government.

PUNJAB.

Enemy-Aliens to be Repatriated.

LAHORE, November 7. The "Civil and Military Gazette" says a number of Germans and Austrians of whom there were about thirty in Punjab will, it is expected, be repatriated about the middle of this month owing to the recent raising of military age in two enemy countries and several of these who would otherwise have been repatriated will be permanently interned as prisoners of war. Therefore, we understand, aliens of enemy countries in the province these by virtue of their naturalization are treated as British subjects.

A Telegram of Condolence From Their Majesties.

LAHORE, November 8. The Hon'ble Mr. Justice Scott Smith and Mrs. Scott Smith have received a telegram from Their Majesties the King and Queen expressing deep sympathy with them on the loss of their son in the service on his country.

SOUTH INDIA.

English Can Never be the Lingua Franca of India.

Dewan Krishna Nair on the importance of Vernaculars.

CALCUTTA, November 8. In the course of his reply to the address presented by the people of Paravoor during his visit Dewan Bahadur M. Krishna Nair, Dewan of Travancore, made interesting observations on the language problem. He was very glad to note that they were one with the Government in the policy adopted by them regarding the vernacular education and heartily appreciated the exertions of the Government to raise the status of the vernaculars. "It is very important," said the Dewan, "that people should appreciate the actual bearings of this momentous question in all aspects. All over India there is a new sense of responsibility felt towards the vernaculars. The national consciousness has been awakened; the public have been roused to the extreme urgency of giving greater prominence to vernacular education." They all recognised the greater benefits that have accrued to India and must accrue in future from English education, but he was sure they would agree with him that the English language would never be the language of the people of India. The West could be explained to millions in East only through their Vernaculars, and that was what they had to do in Japan and that was what would have to be done in India also. The Philosophy, Science, Art and literature of the West would reach the masses in India only through their mother tongue. The Travancore Government realised this and were trying to do their part of the duty. The Dewan exhorted the citizens who received English education to translate the great books of the West, and spread modern knowledge among their countrymen through the vernaculars.

MYSORE.

A European Professor Arrested.

BANGALORE, November 8. Mr. F. W. Quinton Anderson, Late Professor of Maharaja College, Mysore has been arrested at Dhanushkodi while on his way to England via Tuticorin for alleged breach of trust in respect of a Ross sporting rifle valued Rs. 250 the property of Mr. Sauramadrin Urs, Mysore. Mr. Anderson will be brought back here to answer the charge.

(LATEST TELEGRAMS.)

An Armed Vessel Sunk.

LONDON, November 8. The Admiralty announces that the armed naval tender "Tara" has been attacked by two enemy submarines in Eastern Mediterranean and sunk. Thirtyfour of the crew are missing.

LONDON, November 9. The Communique says there were violent artillery actions particularly in Artois, in Loos and Givenchy sectors and in Champagne, east of Tulle and north of Massiges. There was renewed sharp fighting with grenades at close quarters in Vosges.

ROME.—The capture of a summit yesterday afternoon of a long contested and formidably fortified snow clad Coldilana is recorded in the communique. The summit was won after desperate resistance. A hundred prisoners, a machine gun, and quantities of munitions were captured.

LONDON, November 8. PARIS.—An important statement in the Petit Parisien throws more light on Lord Kitchener's Mission. The statement emphasises that Earl Kitchener having arrived at a thorough understanding with the French Government is proceeding to the Dardanelles, Egypt and Macedonia. He will thus review the various fronts where fighting is proceeding or may occur. Then he will report to London and Paris the result of his investigations which it is hoped will achieve a complete co-ordination of efforts of the Allies and perhaps lead to plans at present not foreseen.

SALONIKA.—The Allies have agreed to construct a new jetty and open a new thoroughfare to make easier communication with the station. The Greek authorities will give every facility possible.

It is understood that the cabinet has elected a War Council consisting of Messrs Asquith, Balfour and Lloyd George with Sir Edward Grey as fourth member when questions of Foreign Policy are being considered.

జాబులు

I

ఒక ప్రశ్న.

అయ్యో,

పాతకమునకు తీరిక కలిగింది శ్లోకమునకు బుట్టుపూర్వీకములను బ్రతిపదికమున వ్రాసిన చాక్కితులు.

శ్లో॥ ఉత్తిష్ట త్త్విమరాజేంద్ర

అఖం ప్రత్యక్షయ స్వరూప

ఏవ ఆహూయతే కుమర

చ జైతు సా చ వైతు సా॥

ఒక యాంధ్రుడు.

II

అక్షానము

అయ్యో,

అజ్ఞానము! నీబలమునకు సాటిలేదు. నీయధికారమున కడ్డులేదు. నీయగ్రమునకు కంఠులేదు. జ్ఞానమునకు నీది, సమయము చిక్కుట తడవుగా వాగమించి, నీమాయావాగురకు లోనుజేయసామర్థ్యమునకుగలదు. నీసకాశము నువ్వనీయము. అట్టియెడ జ్ఞానకూర్మలై ప్రవర్తిల్లువారువై నీ జగదాధియును గూర్చి చెప్పదలచుట తట్టియున్నాను. నీదాసానువాదలై, నదానీభాగ్యవతిగలరై, ప్రస్తుతము మెలకు మానెట్లుకాలిజాతి వారియందు నిజానము కలుగజేయుతలంపున నా కానిందు యత్నములన్నిటినీ మృత్యువృక్షమునకు జేయుచుంటివదా! గంజాను, విశాఖపట్టణము మండలములలో నీజాతీయులు సుమారు 10,000 కన్న నెక్కువగు నీయున్నారు. వీరందఱు నీమాయాపాతకములకుజీక్ష్మి నీయధికారియగు లోబడియే యున్నారు. వీరిలో నూటికొక్కరై నను ఆంధ్రాంగ్లేయభాషలలో నిపుణులము లిగి, జ్ఞానసంపాదకులు గావించుట మాద్యుకులకెంత విపదకరమో నీవ్రాసినపదాడగా? వాగ్దేవతకల్పాటికము జరింపదా? అక్కటా! వారు నీనిజపురులో? వీరి నెప్పటికిని నీదాస్యమునుండి విడుదలక జేయదా? ఆహా! సోదరులారా! మీ రీ జేసీమోహపాతకముచే నెంతకాల మిట్లు బద్ధులైయుండెదరు? మీజాతి, మీయతము, మీభాష, మీ వృత్తి వేయే? మీసర్వస్వము క్షీణదశ నొందుచుండ, మీ మనము తెట్లోప్పుచున్నవి? ఆటవికులకుగూడ తమతమ జాతి మతాదులను దహరమున నభిమానము కలిగి యుండుట మీకు గోచరముకాదా? కటకటా! మీజ్ఞానదశకుగూడ యాంధ్ర లోక మొక్కిలించును జాలియిననుండుట మీ దౌర్భాగ్యము కన్న వేరేమి కాదు! అన్నలారా! నీనొక్కమాట చెప్పెదను వినును. ముకులమువారిలో విద్యాధికులు లేకుంటుచే సంఘ మరాచాచారులను బాంబోలి, సంస్కరణ మొనర్చును, విజ్ఞానజీవము ప్రెప్పుటింప జేయుటకు కలవరపడకున్నది. కావున నేడవరకు ౧౮౮౧-౧౮౮౨ తేదీ “పట్టుకాలి మహాజన సభ” తేదీ ౧౮౮౧-౧౮౮౨ తేదీ “పట్టుకాలిసోదరులకొక విజ్ఞప్తి”యను శీర్షిక క్రింద కృష్ణాపత్రికయకు, తేదీ ౧౮౮౧-౧౮౮౨ తేదీ “మాదురద్రవ్య మేనా!” యను శీర్షిక క్రింద ఆంధ్ర దైనిక పత్రికయందును మామ వ్యాసము ప్రసాదింపిరి. అంతి యెగాక ౧౮౮౧-౧౮౮౨ తేదీ కృష్ణాపత్రికయందు బ్రకటింపబడిన పట్టికలో నుదాహరించిన గ్రామాలులో కల ఎల్లవారికి నీయగ నుత్తరములు వ్రాయుమన వై వ్యాసముల ప్రతుల నంపుకొని వాచును. కాని యుగోకరద్దరు తప్ప దక్షిణవారు బదులొసంగకుంటుచే మరల మరల స్మారక ప్రత్యుపకర పంపితిని. కాని, అప్పటికిని వారివారి వద్దనుండి జవాబులు వచ్చి నుండలేదని తెల్పుటకు చింతించుచున్నాను. పత్రిక చదువునంతటి తెలివితేటలుగారి. పత్రికను తెప్పించుకొనుటకు బుద్ధిగారి, నిట్టి పత్రికలకు జరుపుటవలన గజుల లాభమును గ్రహించు జ్ఞానముగారి, సర్వేశ్వరుడే నుకుంటుంటేనే లేకయజ్ఞానముచేదేయముపజేశముచేతకో, పత్రికలయందు బ్రచురింపబడిన వై వ్యాసములకుగారి, వాచే నేను గా బంపబడిన లేఖలకుగారి ప్రత్యుత్తరము లభింపమిదే, ఈ సమయ ప్రకటించిన “వాకడ సారి లేఖను” ౧౮౮౧-౧౮౮౨ తేదీ ముగల ప్రతివాని కంపుకొంటిని కాని యందున కై నను మీలో నొక్కరైన యందునకే తెంచువారు గానరాకుంటుంటు కడుంగడు వివాదకరము విది ఎట్లయినను నే నొకటిరెండు మామలులలో బయలుదేరి యూరూరూరూ సుపసంగించుచు మహాసభాసభాగమునకై ప్రయత్నింప గలంబును కట్టుకొంటిని. కావున, నేరైన దొడ్డుడి నానదుద్యమును గొనసాగింపబానుకొను వారన్న వారి పత్రికాముఖమున

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

ప్రభుత్వ విరాళము:—కోపూరునందలి యాంధ్రగిర్వాణ విద్యాలయమునకు భవనము కట్టుటకై చొరకరముగారు 2,500 రూపాయల వద్దులను అత్యుత్తమ జారీనామించిరని తెలియజేయుట కెంతయు సంతసించు చున్నాము.

నరసాపురం వార్తలు:—నవంబరు 6—నిన్నటి రాత్రి 12 గంటలకు ఒక పెద్ద నువ్వు కెరటము వచ్చి నేములదీని నరసాపురపు పల్లపు ప్రదేశమును మునిగిపోయింది. నరసాపురం లాకులవద్ద 11 అడుగుల యెత్తు రిరాద్ద చేయబడింది. వ్రాణహరి ఏమియును లేదని వ్రాసుటకు సంతోషముగా నున్నది.

విశాఖపట్టణము దివ్యాత్మికతెక్కరు:—రావుబహద్రుడు. టి. వాలాజీరావు గారునుగారు. మూడుమాసములు ప్రతి లేజీవు తీసికొనిపోయి వారిస్థానే అభివ్యక్తి పట్టుకొనుట గారుచచ్చి చాక్కిపుచ్చుకొనిపోయింది. వాడుగారు. ఈతాలూకాలో విశేష భాగ్యవతి వసించిరి. అట్లే పట్టుకొనుట గారును వసించగలరని మానవ్యము—ఒక ప్రవరాణి.

ఒక శేడవత్తయరణము:—విజయనగరము సంస్థానము లోని సోంపుర నుగ్రహారణ్యమున, శేడ విద్యా ప్రసిద్ధులను అంబ్రహ్మశ్రీకృష్ణా వెంకటాచార్యులుగారు ఈనె. ౨-౧౧-౧౯15 తేదీ సర్వస్థులైరంగ వ్రాసుటకు ఎంతయు చింతిల్లుచున్నారను. గోదావరిజిల్లా కాజులూరులోని తటాకమును, కోటిపల్లి తేజేశ్వరులకు ప్రతి కు ౧౦0 నాను జరుగనేసెను. ఈ యన యాదావ్యమునకు కాశ్యోత ధర్మాచార్యులై యున్నవి. వీరి రచనను రమారమి ఎంతటి సంతోషమును.

ఒక చిత్ర మొక శిశువార్య:—కృష్ణానదీతట మన శ్రీకాకుళమున కైపుమైళ్ల భూమిని నిర్మగడ్డ సీతారామ గొల్ల పాతెనుచి చిన్న పల్లెగలదు. గత మాసాంతరికమున పెద్దవాండ్లింట్ల తనప్పుడు 15 ఏడ్ల ముగితి యొకతె 1½ సంవత్సరముల వయసుగల యొక గొల్లశిశువును, కావలియున్న యేడేండ్ల బాలికను జేసరించి, యెత్తుకొనిపోయి, శిశువునిండి నగలను దీసికొని, శిశువుని కృష్ణానదిలో పడవై వెను. ఆశిశువును మాంసము దాచుటకు తెలియవచ్చుచున్నది. విచారణ జరుగుచున్నది. నగలవారిచింతి నే కాని శిశువు నేమియు చేయలేదని యవరాధిని యెప్పుకొనెనది. చిన్నతెను రిమాంకులలో నున్నది.

దీక్షితారాధనాహోవ్యసము:—ఈ సంవత్సర కార్తీక శుక్ల౯వనా సోమవారము (15-11-15) కోజున బందరు రైల్వేస్టేషనులోనున్న యింద్రులగొర్రులను పరమహంస ౧౦౮ శ్రీ శ్రీ చిదానంద సరస్వతీస్వామిల శ్రీ లక్ష్మీవారాయణ దీక్షితుల వారి నువకనియడదని యగు పార్వీ కారాధనము బ్రహ్మశ్రీ బ్రహ్మజియ్యుల పంచమహామహాస్వామిగారియొద్దనున్న గొర్రెపతి సీతారామశాస్త్రి పాకయాజిగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడును. కార్తీక సప్తమ్యానంతాపరమ లండలు ఇందుపల్లి గొర్రెయినను సకాలమునకు తప్పకదయచేయ ప్రార్థితులు. అది యిందుపల్లినుండి కాటూరి రామకృష్ణశర్మ యందుపల్లి బ్రహ్మశాంధకర్మగార్లు వ్రాయుచున్నాడు.

గోక్షేరాత్రిపాతకాల బోబ్బిలి:—గత మాసాంతరికమున గోఖలేట్టునుగూర్చి, తెన్నేటి సూర్యనారాయణ గారిచే ఆస్కాజున కొనంగలబడిన గోఖలేయొక్కదివ్యమగు చిత్రపటము, విజయనగరము నుబారావారి కళాశాలలోని ప్రాధేపతి ఎం. శేంకట రంగయ్య ఎమ్. ఎ గారిచేలన బహిరంగపలుపబడింది. ఆసందర్భమున విశాఖపట్టణపు స్థిత దూర్వానుల శ్రీ గామకాశ్రీ గారు సభాభ్యుత్తరణించిరి. మొదట సంస్కృతమున శేషమాతృ కీర్తనను పాడబడియె. తరువాత నైటుమూర్తికమిటికార్యదర్శి తెలిదేవరవానుజేత రావుగారు, స్కూలుసంబంధమై: రిపోర్టు చేసిరి. పిమ్మట గోక్షే గారిని గూర్చి యొకపాట పాడబడియె. తదనంతరము, నోరేక లేఖా రూపముగనో నాకు వెల్పు బ్రార్థితులు. సోదరులారా! యితరజాతీయులను పత్రికాధిపతులగుడ అభిమానించి వై వ్యాసమును తమ పత్రికలయందు బ్రకటింపి తమ యాదావ్యమును బ్రకటింపయందు స్వజాతీయులకు మీ కడ నెంత మొగ్గెట్టుకొన్నను మీయభిమానము వెలువడకుంటు మాడ ఆశ్చర్యముగానున్నది.

కల్లికొట.

దున్న కేశవరావు.

చప్పట్టుపథ్యము:—శేంకట రంగయ్యగారు ఆంగ్లమున అత్యంత మనోహరముగ వ్యాసమును వదిలిరి. తమవారి క్రియారాజుల కృష్ణకాశ్రీ గారు తమవక్తములను చదివిరి. ఆనంతరము నైటు మూర్తివై నైటుమూర్తిమిరి గామలింగస్వామి బి.యె. గారిచే నిమ్మజాతులగుర్చి ఒక చక్క-ఉప వ్యాస మొసంగబడినె. పిదప సభాభ్యుత్తరణపంపిరి. చివర వ్యాసములకు ఫలాహారములు పంచిపెట్టుటతో సభ ముగింపబడినె.

ఒంగో చార్తరు

(గృహవిలేఖననికర్తనండి)

బోర్డుమెంబరురాక

ఒంగోలు నవంబరు 7:—బోర్డు మెంబరు ఆర్. బి. క్లెగు దొరగారు, గతవారము మాట్టణమునకు వచ్చి యుండిరి. ఇచ్చట రెండుదినములుమాత్ర ముండిరి. సముకల్పకు అఫీసు, తాలూకా అఫీసుమాత్రము తనిఖీచేసి వెల్లిరి. ఇకతమ ఎవ్వరు ఇట్లు బోర్డుమెంబరు చిన్ని చిన్నపట్టణములను వచ్చి అఫీసులు తనిఖీ చేయుట కాపించదు. నూతనముగా ఇట్లుచేయ ప్రారంభించుటకు నరణమేమియో?

కాకల్ ఫండు అఫీసులు ఇంజనీరు అఫీసు

ఈ మాఫీసు ప్రారంభ ముండి ఒంగోలులోనే ఉన్న యది. ఇప్పుడు ఏలనో చీరాలకు మార్పును బోర్డు వైసి డెంటుగాను మార్పుచేయుగా ఉత్తరపుచేసి యున్నది. నెలదినములలో అఫీసు చీరాలకు మార్పుచేయును. చీరాల మిక్కిలి చిన్నిగ్రామము. అఫీసు ఉండుటకును, అఫీసులు ఉండుటకును తగిన వసతిగృహము లేవు. యిందు ఆకోగ్య కరమునుగ్రామమును కాదు. వైకారణములందును నలు కలెక్టరు హెడ్ క్వార్టర్ల రూపందుకును ఒంగోలులో ఈ అఫీసు ఉండుటయే సర్వోత్కృష్టము.

గవర్నరుగారి రాక.

ఈజిప్టు గవర్నరుగారు డిసెంబరు నెల మధ్యమున వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. ఈయారికి రాకపోయినను మొన్నటిదినము డిప్యూటీమునసులుగారి యాజమాన్యముక్రింద నొకసభ జరిగినది. ఆసమయమున చందాలుమాత్రము వరూలు చేయుటయే, ముప్పదిరూపాయలకంటె నెక్కువగ చేయబడలేదు. ఇంకను ఊరిలో వరూలుచేయుటకుంటు.

కామనము.

కారుమబ్బులు క్రొత్త పెద్దకుపాను వచ్చునట్లు పెద్ద వృక్షము సహితము విద్యులనుచేయు గాలివాన రెండుదినములునుండి వచ్చుచున్నది. ఇంకను ఎన్నిదినములు అందునో తెలియదు.

రాజవోలుతాలూకా గన్నవరముగ్రామములో రాక్షస సం॥ ఆశ్వయుజబంధం మంగళవారమురాత్రి 3 గంటలకు బహు విరాగములైనటువంటియు సిద్ధపుకనులైనటువంటియు శ్రీ విశ్వనాథేంద్ర సరస్వతీ స్వామిలవారు ఏకాదశి ఘటికలలో సిద్ధిపొందివారు. వీరిశిష్యులు శ్రీ కాశీహనుమంతపుట్టు రాజగురుమతములో నున్నారు. వారు (౧) శ్రీ పరమశివేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు (౨) శ్రీ పరమాత్మేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును 30 కుమిల్ల పొడవైన లోకలుభండు రోడ్డుగలదు. ఆరోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లుపొడకు నుమారు 20 గంటలు పట్టును. ఆప్రయాణమిప్పుడు రెండుమాడుగుంటలలో నుకరముగ జేయవచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యము గలగోక్షేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపింపబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంచుట కేర్పాట్లను చేయుచున్నాను.

ఒక మోటారు బండియందు తదవకు 28 కుంది ప్రయాణము చేయగలదు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదీనుండి నడుచునది యును టికెట్లధర విధి యను కంపెనీవారి నిబంధనము బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినముల యందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి యందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్త్రీ వసులలోను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయబడును.

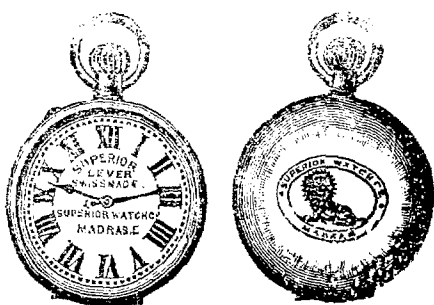
ప్రొవైటరు,

కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీ.

ఓక్క అండు కంపెని, ఇంజనీయరులు, 9, వాడ్స్, మదరాసు.

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో (3-0-0) మూడు రూపాయలు పోస్టేజీ 0-4-0.

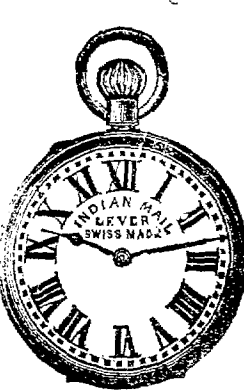
మొదటి

రెండవది

యేమిటికంటే రెండవదికంటే స్విడ్జర్లాండు నుండి తీయబడినది. వేలా వై గడియారమును రక్షించి యందఱకు తృప్తికరముగా కంపుచేసి యిది తెలియజేసెద. ఈ ఘోరయధనము ధనవ్యయ ప్రయాసలకు వెనదియక మనకంటికన్న మేలి మిగ నందఱకయినను కంటే మేలితనమున నందుమాదిరి గడియారములను ఈ మూడవతరారి రప్పించితిమి. దీనిచే మాకు కట్టుబడివున్న అధికముగ తగిలినను బీదసాదలును కొని యానం దింతురను నుద్దేశముతో నదేవతలకే యిచ్చెదము. మనకంటి గడియారము రక్త మూత మెంటు. ఇప్పటిది గిలు మూత మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నందును. దీనికి దానిని నుంచి చూచినయెడ భేదము తెలియును. ఇందు మా కంపెనీయే ఎర్రనిసిరాతో "లమివాద నుండును. (సింహము)" గురుకుతో మా చేరు గడియారము వెనుకముఖము చక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టరు ప్రభుత్వముగ దీని పరివాసితమవు క్యము చక్కవైనవల కంపు లనుర్పియుండును. డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూముండును. దీనిచే గడియారమున గుమ్మ మెడలైనది చేరవు. జేయే! ఒకటి తెప్పించిచూడుడు. ఈ గడియారము నుండు వెట్టెమైన మాకంపెనీయే గడియారము చేరు గిల్లు ఆత్మరములతో నుండును. వెట్టెమూత లోతట్టున గ్యారంటీ పులియుండును. చక్కని గొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇది మాకొకై స్విడ్జర్లాండు నుండి గాన నెవరికేదనండదు. బీదసాదలును గొనడు రనియే తక్కువ కాల నందితిమి. వెలస్సల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవమున తెలి యును. దీనికి వెనుకముఖము మా ప్రభుత్వముచే చక్కబడియుండును. ఇది మాసాంధి గడియారములకు తప్ప వేరేదనండదు. కాన మాగడియారములను గొనవారు మార్కును జూచి తీరావలెను. ఇది దృఢతల మైన సామానముచే జేయబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూము కట్టియుండుటచే, చాలకాము నిజవక తృప్తికరముగ పనిచేయును. పరుగెత్తి నను, బారివడినను, గట్టుపుస్సొరిచేసినను కొన్ని గడియారములకు అగదు. సుయైనకాల చూచు చూపుచుండును. మే మారకకర్షించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీసి కరీతీంచిన గత్యానత్యములు వెలియును. గడియారము వెట్టెవై (ఇండియన్ మెయిల్) అను చేరుండును. వెట్టెలోపల గ్యారంటీపుత ముతికొనియుండును.

- ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గొలుసుతో 8-0-0
ఈ గడియారములను మావద్దదొరకును.
 - ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
 - రంగునాన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
- చూచిరునామా:—సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టుబాక్స్ నెం 167, మదరాస్.

గ్యాలీస్ మోటారు పాతశాల

మోటారు నైపుణ్య, కాల్పు, ప్రయాణములకు సర్వీస్ కాల్పు, కాలనికవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయును. ఈ కంపెనీవారు ఆంగ్లము, విశేష కాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీకు క్రొత్త కాల్పుగారి, పాత కాల్పుగారి మంచిగాను శ్రీశీయవ్యవలకు. తిరుగ మీ కాల్పును కాలనికవారుడల అమ్మియియ్యగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటచేతమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కాలనిక వైర్లు, బ్యూబులు యితరసామానములు యావత్తును మీకు చౌకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దెకేయ్య గలరు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారుఇంజనీయర్లు

24 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు
మకాంబురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపునిధానము ను, బోధనాభ్యసముల గలవారును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాతగూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగరసతియు, భోజనాదికములు ను ఏర్పాటుచేయుదును. ప్రతివేల పుస్తకమున క్రాసుప్రారం భమును తయారై వైస్రొకటి శిష్యాగ్రహణచేయబడును. క్వీస్సు సంఖ్యయేదీనికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనుడు.

క్రొత్తవేలైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి.పి.భిర్మకు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రభకా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్స్ నెం 212, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేమి మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూర దేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరితౌఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరమై X జవాబు ఇచ్చును.

- వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
 - సీమ అద్దము 8 9 0
 - సామాన్య అద్దము 2 9 0
- ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కరంసాద్. ఆనందమూర్తు గా, కైరాజిల్లా
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేమామ, సిక్కాక, కుక్లవస్త్రము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతుపుష్టి, రక్తవృద్ధి, యావన నుభమును, సంతానప్రాప్తిని, సరములపటుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2డబ్బీలు చాలును. 20 కుడి డబ్బీలు. 1-0-0
ఘనసారచందిని:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిలోగములను మూత్రపుండుటకు, తక్షణమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా య: 1-4-0 వి.పి. చార్జి వేరు. ఆయుర్వేద సమాజ్, టాంబూరు. గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

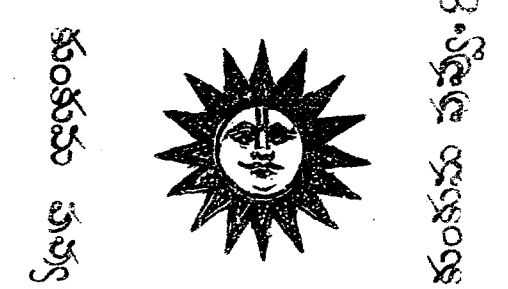
(గంభీర:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచిక: పి. పి. గా వంపుగుము
వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
145, కాంపీడ్, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశోధ విశేషములను ఆ నేకకాత్రములలోనుండి (X హించి లోక క్షేమమున గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనవ్యుడును అత్యుత్తముగా జనన వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చు లేదు. వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్, ఆతంకనిగ్రామ జే.ఎ.ధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటుకోడు, మదరాసు.

సర్వరోగ కుశారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలజేద భేదములు లేక ఆచారవృద్ధులకు స్త్రీపురుష. తిరువురును సేవించిన ఎవ్వడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మనమంజరి మాత్రము.
40 గల డబ్బీకయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీనాబజార్ రోడు మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్గము స్పష్టము గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండ్సు కంపెనీ.
21, హమ్మంసీడ్, బాంబాయి.

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.
తంజి నిలాసము:—“ఉమ్మిడియాద్”

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటులు ఇమిలేషక్ కెంపు లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేదకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలు న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

